V A T R A
====================

FOAIE ROMÂNEASCĂ DE OPINIE ȘI INFORMAȚIE
(Impresso come manoscritto)

Februarie,1952 II,2 R O M A

SENSUL NAȚIONALISMULUI NOSTRU

..Naționalismul Românilor nu este simplu produs,mai mult sau mai puțin durabil,al unei activități filosofice a gânditorilor,al unei propagande abile a publiciștilor,sau al unei dirijări ideologice infiltrate în masse de către conducătorii politici. El este,în rândul întâi,o supremă înțelepciune câștigată prin experiența de veacuri a vieții noastre românești, scump plătită cu suferințele noastre proprii,veac de veac,înțelepciune coborîtă până în subconștient,infiltrată până în instinct. El isvorăște din experiența,din cunoașterea inductivă prin care am verificat an de an, secole de-arândul,existența acestei realități ireductibile a frângerii omenirii în națiuni etnice concurente și rivale,gata de a abuza oricând de un vecin care e slab fie prin însușirile rasei,fie prin situațiunile grele în care a fost pus de împrejurările istorice. Naționalismul nostru este o datină,o atitudine sufletească tradițională (mai veche chiar decât existența termenului de "naționalism"). El e ceva care este al nostru așa cum ale noastre sunt cojocul și opinca,fluerul și iia înflorită,doina și privirea blândă dar veșnic prudentă a plugarului și ciobanului. Experiența aceasta a străinului dușman,începe cu năvălirile barbare,e îmbogățită de luptele cu Turcii,Tătarii,Leșii,de prigonirile acelei "unio trium nationum"(să fie deci criteriul național o apariție a veacului al 19-lea, cum spun unii?),sau de prigoanele grecești care au împins pe Român la haiducie și la Tudor.. Iar azi această experiență culminează cu desmoștenirea Românilor de către veneticii străini,în propria lor țară..

..Naționalismul românesc se dovedește astfel a fi o atitudine înrădăcinată adânc în tot trecutul nostru istoric,chiagul vieții noastre care străbate până în cele mai tainice tresăriri ale procesului nostru vital. Naționalismul nostru e un uriaș înfipt cu tălpi late și de neclintit în pământul nostru românesc,piept de granit,ochi de oțel,cari impun neîndurata voință de dăinuire și de apărare oricât de furioase ar fi valurile adversităților de orice fel.

..Și tot pentru aceste temeiuri e temut naționalismul nostru cu atâta
groază și de către acei Români ai lumii vechi cari sunt înfrățiți,prin vo-
ință sau slăbiciune,cu străinul încă stăpân. Iar dacă acești Români își
mai fac iluzii că vor putea sdrobi naționalismul tinerimii de azi,oprind
procesul de reînnoire românească ce se anunță tot mai impetuos,- să se
gândească la uriașa sarcină pe care și-o iau: nu e vorba să învingă un
simplu curent filosofic produs de o școală de gânditori,nu e vorba nici
de a anihila prin mijloace dibace o propagandă naționalistă întâmplătoare.
Căci am arătat cum naționalismul românesc e ceva mai mult,mai permanent,
mai adânc decât produsul unei propagande și al unei filosofii care s'ar
putea demoda sau compromite aparent. Cei cari vor azi să desființeze na-
ționalismul românesc cel adevărat și deplin,vor trebui să biruiască în
noi întreaga noastră istorie,să sfarâme în întregul popor înțelepciunea
stratificată de veacuri,să dărîme în noi echilibrul tradiției naționalis-
te strămoșești,să reducă întregul popor la o amnezie,la o uitare a pro-
priului trecut,a propriilor răni,într'un cuvânt să se ia de piept cu acel
uriaș de granit,înfipt voinicește,cu opincă lată,în tot ce a fost până
acum viață și experiență românească.

Grea sarcină! Și să ia aminte acești adversari la privirea aceea stân-
coasă și sură a uriașului,la lucirile ei de aspru oțel și de adâncă taină.
Ea a mai surprins și a mai fulgerat și pe alții: dela Baiazid ori Matei
Corvinul și până la Ungurii anului 1919,cari n'ar fi crezut niciodată să
își vadă capitala cucerită de baioneta valahă.

Ion I. Moța

ÎNTÂMPINAREA DOMNULUI, numită în unele părţi cu un cuvânt slavon şi Stretenie,cade totdeauna într'a 2 Faur.În această zi,după credinţa şi spusa Românilor din Moldova,se întâmpină iarna cu vara.Deci,dacă în ziua de Întâmpinarea Domnului este cald şi moloşag,atunci va fi vara călduroasă şi îmbelşugată;iar dacă în această zi e frig,ger sau viscol,atunci vara viitoare de sigur că va fi friguroasă şi neroditoare.Prin urmare,dacă-i senin şi frumos în ziua aceasta,apoi va rodi grâul în vara următoare;iar dacă-i posomorît,pâclă,apoi Românii nu samănă mult grâu,crezând că nu se va face. Tot aşa se întâmplă şi cu hrişca.Dacă va fi în ziua de Întâmpinarea Domnului cald şi soare,atunci e bine să semeni hrişcă,că se va face;iar de nu va fi cald şi soare,atunci să nu semeni,căci nu se va face.

Dacă picură în ziua aceasta din streaşină,nu le merge bine albinelor peste an,căci mierea li se înăcresce şi ele se îngălbăgesc ca oile, capătă treapăd şi pier.Iar dacă e senin,cald şi uscat,vara va fi mănoasă şi atunci le va merge stupilor bine. Unii Români însă sunt de părere,că, tocmai atunci când e în această zi moloşag,când curge din streaşină,anul va fi mănos şi le va merge bine albinelor.

Mai departe cred ş spun unii că,dacă trece Stretenia peste apă şi apa e desgheţată,atunci se mânie şi-şi face pod peste dânsa ca să treacă, adecă dă un viscol şi un ger aşa de mare că îngheaţă toate apele.Iar dacă trece Stretenia şi pe apă se află gheaţă,atunci e semn că are să fie cald. Vrea să zică:că,dacă este iarnă mare şi grea,apoi nu va fi mai mult; iar de nu-i mare şi grea,apoi va fi după aceea. Tot cam aşa cred şi alţii. Aceştia zic că,dacă ţine îngheţat până la Stretenie,apoi Stretenia iea ghiaţa;iar dacă se topesce gheaţa până atunci,Stretenia o pune.

În fine cred Românii din unele părţi ale Bucovinei că,dacă îşi strică ursul bârlogul său în ziua de Întâmpinarea Domnului,cu toate că afară e frig,primăvara este aproape;iar dacă ese el în această zi afară,însă intră din nou în bârlog,cu toate că afară este frumos,va fi încă iarnă.

Iar Românii din Banat cred şi spun că ursul în această zi ese din peştera sa afară şi joacă ca în arie jur-împrejur,şi dacă nu este soare şi-şi vede umbra,atunci iarăşi se bagă în peşteră şi nu ese,ci mai doarme încă şase săptămâni,căci chiar atâta mai ţine iarna;iar dacă nu-şi vede umbra,atunci rămâne afară şi iarna (frigul) se întrerupe.

Afară de cele înşirate până aci,mai e de însemnat încă şi aceea că în ziua de Întâmpinarea Domnului se serbează şi Ziua ursului,iar în ajunul,în ziua şi a doua zi de Întâmpinarea Domnului,Martinii de iarnă şi Filipii de iarnă în contra lupilor,ca aceştia să nu atace pe oameni şi mai cu seamă ca să nu le atace şi sfârtice oile,precum şi celelalte animale domestice.

La Armâni,adecă la Românii din Turcia europeană,sărbătoarea Întâmpinării Domnului e foarte preţuită,mai cu seamă de femei,din care cauză se şi numesce Sărbătoarea mulierlor. În ziua aceasta toate femeile trimit la biserică câte o litie şi o colivă,dar mai ales cele însărcinate şi cele lehuze nu lipsesc a face aceasta: însărcinatele spre a cere Maicei Domnului nascere uşoară,iar lehuzele spre a-i mulţămi de ajutorul ce le-a dat la nascere.

Sim. Fl. Marian

CÂNTEC POPULAR

Frunză de măr dulce
M'aş duce,m'aş duce,
Da'mi stă calea'n cruce
Nu mai pot răzbate
De-o streinătate
Că de-o săptămână
Tună şi furtună
Pe vârf de măgură
Nu se mai răzbună
Să-mi fac voia bună

Cu fraţi dimpreună -
Cu fraţi cu surori
Prin păduri cu flori
Cu fraţi,cu cumnaţi,
Prin păduri cu brazi

Luniţă,luniţă,
Ies în poeniţă
Ziua pe uliţă
Noaptea pe costiţă

Cu doi căluşei
Mândri porumbei
Că nu i-am furat
Ci i-am cumpărat
Din târg din Bârlad
De la popa Vlad
Pe ei că i-am dat
Parii de la gard
Pleasna biciului
Urma murgului.

Nu trăiţi ca pasărea aceea ce se chiamă cuc, care-şi dă ouăle de le clocesc alte păsări şi-i scot puii, ci fiţi ca şoimii şi vă păziţi cuibul vostru.

Neagoe Basarab

DE VORBA CU PROF. I. SÂN-GEORGIU

Ne plimbam prin pădurea dintre Nedemerbruck-Marienbaum. Veni vorba de situaţia din ţară.

- Pe cine mai are şcoala şi cultura românească, măi dragă Mitică?.. Nae a murit, eu sunt pe aici, ceilalţi prin lagăre sau închisori.. Cine a mai rămas?..

- De ce aţi venit Dv. în conflict cu Carol II, maestre? îl întreb eu după ce am păstrat cuvenitul moment de reculegere pentru văduvita cultură românească.

- Măi, e o chestie delicată.. Fusesem prieten cu el, atâta vreme cât era ţinut departe de ţară. Câte banchete n'am dat la Paris în onoarea lui!.. După suirea pe tron eram ţinut mai la distanţă, deşi în aparenţă aveam acces la Palat. În 1935 plec în Suedia, unde am ţinut o serie de conferinţe, după cum ai văzut şi tu din articolele ziarelor care sunt la tine, iar la întoarcerea mea spre ţară m'am oprit câteva zile la Berlin, unde am fost invitat de anumite Cercuri Culturale din care făceau parte personalităţi germane foarte sus puse. Ajuns în Bucureşti, după câtava vreme sunt chemat de Vodă la Palat. (În străinătate plecasem fără ştirea lui). Am fost primit cu tot ceremonialul cuvenit, s'a întreţinut cu mine mai mult de două ore.

- Am auzit că ai fost în Germania, Sân-Giorgiule!

- Am fost, Majestate!

- Cum vezi situaţia regimului hitlerist?

- Foarte bună! - Şi începui să-mi destăinuesc, ca unui duhovnic, părerile mele despre Hitler, spunând între altele, fără să-mi dau seama că m'a cam luat gura pe dinainte, că Führerul este iubit de poporul german, fiindcă e un produs al său, e pornit din mijlocul suferinţelor lui şi nu e un autocrat care n'a luat niciodată contact cu mizeria claselor de jos. Şi am încheiat că, după părerea mea, regimul e destul de consolidat şi va dăinui.

A început să râdă; s'a sculat dela masă şi după ce privi câteva momente pe fereastră se întoarse către mine, îmi puse mâna pe umăr şi zise:

- Habar n'ai, Sân-Giorgiule!.. Guvernul lui Hitler cade până la toamnă.

- Era în 1935, iar profeţia lui s'a dovedit neîntemeiată.

Către sfârşitul audienţei, m'a întrebat despre Lupeasca. Avea acest obicei să iscodească prin aşa zişii prieteni poziţia jidoafcei faţă de popor. Aşa l-a mazilit şi pe Nae.

- Poporul o urăşte, Majestate! îmi exprim eu sincera-mi părere.

- Nu-i adevărat!.. (din roşu se făcu galben-vânăt), toate informaţiile mele arată că e chiar foarte iubită de neamul românesc - afară de o mână de intriganţi ca voi, uneltitori de ultimă speţă, ce vă adăpaţi cugetele la isvoare streine!

N'am mai scos un cuvânt! M'a luat într'o serie de teorii culturale şi politice, - că de altfel era deştept al dracului, iar la urmă m'a'ntrebat:

- Şi acum ce-ai de gând să faci? ai plecat dela Gheorghe Brătianu!.. unde te duci?.. Eu te sfătuesc să intri din nou în mişcarea naţionalistă din care ai ieşit.

- Şi eu m'am gândit la acest lucru, Majestate: intru la Codreanu..

- Nu, că te arzi! Omul viitorului e Goga, mergi la el.

La plecare, P., secretarul lui, m'a întrebat dacă am discutat ceva şi despre "Duduia". I-am povestit cum a decurs toată istoria.

- Atunci, dragă profesore, să ştii că te-ai ars. Ţi-ai tăiat singur craca de sub picioare! - Şi aşa a fost! Urmările sincerităţii mele le-am putut vedea mult mai târziu, cu ocazia unui proect de congres studenţesc, la care am fost invitat împreună cu Manoilescu. O delegaţie condusă de preşedintele asociaţiei studenţilor se prezentă, conform tradiţiei, Suveranului, care în momentul acela era la Sinaia. Încadraţi de studenţi, Mihai şi cu mine.. Aşteptarea era destul de chinuitoare. După câteva momente apare regele, surâzând teatral. Când ne-a văzut, s'a oprit puţin în loc, de parcă acum lua cunoştinţă de prezenţa noastră. A încruntat sprânceana-i voevodală $ s'a apropiat întreţinându-se binevoitor cu studenţii. Noi, nu mai existam pentru el. Mihai se uită lung la mine, şi eu la el. Ştiam ce înseamnează: căzusem în disgraţie!

* * *

Intrat în partidul Gogo-Cuzist, ajunsesem şeful Capitalei. Îmi plăcea să umblu în cizme, cămaşă albastră, centură şi diagonală, încât Mihail Ralea, într'un articol de ziar, scria cu litere mari: "Sân-Georgiu în ham!", şi mai departe: "Am trăit să văd şi pe nebunul ăsta în ham!.. ce mulţumit

aş fi să-l văd şi la balamuc!" - ca mai târziu să-l văd şi eu pe el în hamul F.R.N.-ului. Iar Gusti,atunci când mi-am pus candidatura la ocuparea catedrei de limba germană,să spună:
- Asta e bun de Gauleiter, nu de profesor!..

În Capitală,ca de altfel peste tot,lupta era grea,că voi eraţi tari al dracului şi cunoşteaţi fel de fel de şmecherii electorale pe care le învăţaserăţi în perioada anilor ce se scurseseră.

Vin alegerile din 1937 - Guvernul nu ia prima; ţărăniştii nu puteau veni că Maniu nu era agreat la Palat. Cei cu mai multe şanse eraţi voi, dar Vodă nu putea să-l vadă pe Căpitan,de care spunea cândva:
- Codreanu vrea să se facă rege!.. (Ci-că odată pe Rarău,într'un asfinţit de soare,Căpitanul ar fi spus: Mă văd Domn!- Cuvintele acestea,ajunse la urechea lui Carol,care le-a dat cu totul altă tălmăcire,l-au cam pus pe gânduri).Apoi chestia cu acordarea gradelor şi decoraţiilor îl turba. De aceea nici gând de Gardă!

În această situaţie,Goga se prezintă la Palat,luându-şi obligaţia să scoată Coroana din criza în care se găsea. Dacă el nu se prezenta,nu ştiu ce-ar fi fost,dar cred că era mai bine. Aşa,regele a găsit un instrument puternic cu care putea să pună stavilă curentului tineresc,se punea bine cu Nemţii şi-i dădea vreme să-şi pună în aplicare planul diabolic.

De anul nou,ştii şi tu că apare o nouă formaţie guvernamentală,cu Armand Călinescu la Interne.(Şi aici am şi eu un pic de vină,pentrucă şi eu am fost unul dintre aceia cari au recomandat pe Chioru regelui,de pe vremea când încă aveam acces la el.Avea nevoe de un instrument cu care să îmbucătăţească partidul ţărănist,aşa cum făcuse cu liberalii.Cum ştiam pe Armand om fără scrupule,i l-am vârît pe gât.După oarecare ezitări,a fost acceptat).

Şi aşa iată pe Chioru la Interne,iar eu prezentat de Goga ca subsecretar de stat la Educaţia Naţională,şters de pe listă de Suveran,- lucru pe care l-am aflat după căderea noastră dela guvern,deoarece fostul premier n'a vroit să-mi spună nimic atunci.

Încep convorbiri cu diferiţi oameni politici,ciocniri între Gardişti şi Cuzişti,retragerea voastră din campania electorală,şi tot ce ştii.Cea mai mare prostie a lui Goga a fost fixarea noilor alegeri.

Ca şef al Capitalei,iau contact cu diferiţi experţi în chestiuni de măsluirea votului.Nişte judecători,aduşi de mine de prin Moldova,oameni cu trup şi suflet alături de noi,îmi spun că în Bucureşti ies legionarii.
- Cum asta,Domnule,când avem puterea în mână?
- Morţii şi dispăruţii nu votează cu noi, Domnule Profesor!

Credeam că-şi bat joc de mine!.. nu cunoşteam deloc chestiunea aceasta.In câteva cuvinte sunt lămurit: morţii şi dispăruţii,cari erau o adevărată zestre electorală,cea mai mare parte erau la liberali,păstraţi de ei din timpul guvernării; iar restul,nu ştiu prin ce procedee de-ale voastre,era la voi. Îi raportez lui Goga.El cunoştea această chestiune,dar cum şi în politică trăia tot din poezie,deci departe de realităţi,nu-i dădu nicio importanţă. Îi plăcea să pozeze în Prim-Ministru şi să se vadă anturat,ca să aibă cui vorbi.

După ce a luat contact cu proeminenţii oameni politici din Capitală, el mijloci o întrevedere cu Căpitanul,rugându-l să nu-i facă dificultăţi în alegeri,spunându-i că s'a înţeles cu toţi şefii de partide şi că regele este foarte înţelegător.
- Mă iertaţi, domnule Goga,că vă contrazic - ar fi spus Căpitanul - sunt mai tânăr,dar luaţi vă rog seama la ce vă spun: în oamenii politici să nu vă încredeţi,- iar regele,nici nu ştiu ce să mai spun. În ceeace mă priveşte pe mine,din partea mea nu aveţi nicio dificultate,că eu mă retrag din alegeri.

Goga era încântat! Marţi avea audienţă la Suveran. E amânat pentru Joi.Miercuri seara,mare banchet la Preşedinţia Consiliului de Miniştri. Printre invitaţi figuram şi eu.Tablou ca în filme.Miniştrii toţi în păr, cu soţii cu tot.Scaunul primului ministru era ocupat de conu Râmniceanu. Goga lipsea!.. vroia să se prezinte bine a doua zi la audienţă. Armand Călinescu lipsea şi el.În schimb era Gavrilă Marinescu,Prefectul Poliţiei Capitalei. Aci,cu această ocazie,am văzut cum lucrează damele din lumea mare.La Justiţie era un ministru tânăr,care era foarte anturat şi nu putea rezista asalturilor sexului frumos,şi împărţea promisiuni în dreapta şi în stânga.
- Dragă Domnule Ministru.. e la Bacău un judecător tânăr şi foarte capabil! magna cum laude! V'aş rămâne f.îndatorată dacă l-aţi muta aici..

Ministrul scotea agenda şi nota numele. Eu,singurul ne-ministru,priveam curios. Gavrilă privea şi el.

Către ziuă se sparge târgul,fiecare plecând la treburile sale. Mă îmbrac şi era gata să plec şi eu,când Prefectul de Poliţie se apropie de mine: -Domnule Profesor,sunteţi invitatul meu!- Mă uit lung la el.. Bănuesc că urmăreşte ceva,mai ales că nu vorbisem în viaţa mea cu dânsul. Îmi iau nevasta şi trecem sub protecţia poliţiei.

Pe Calea Victoriei mergeam tot în contra sensului circulaţiei; la fiecare post maşina era oprită,dar era destul să scoată Gavrilă capul afară ca bietul agent să rămână stană de piatră,cu mâna înţepenită la chipiu. Ajungem la un bar,unde s'a pus generalul pe mine cu fel de fel de băuturi,care de care mai ale dracului. Parcă era Caţavencu cu cetăţeanul turmentat. De îmbătat,m'a îmbătat turtă,că tocmai pe la orele 10 am plecat de acolo,dar toate întrebările lui au rămas fără răspunsul dorit, pentrucă în realitate eu eram complect strein de tot ce se întâmpla în guvern şi în sânul partidului.

Ajuns acasă,mă culc şi mă trezesc tocmai la orele 4 după amiază. Nişte băeţi de-ai noştri,pe cari trebuia să-i bag chiar în ziua aceea diurnişti la primărie,mă aşteptau. Mă îmbrac şi plec cu ei. Primar general era Mociorniţă. Îl găsesc cam abătut.

- Domnule Primar, am venit cu băeţii de cari v'am vorbit..
- Lasă-i în pace, domnule Profesor, că nu mai e vreme!
- Nu se poate,coane Mociorniţă! băeţii ne-au ajutat, sunt adevăraţi stâlpi ai partidului,pe cari ne putem baza oricând în Capitală.
- Ce mai umblaţi cu lucrurile astea? nu vedeţi că eu mă omor să dau în primire?
- Ce să daţi în primire?.. (Simţeam că mi se taie răsuflarea!)
- Primăria!.. ce dracu să dau?.. A căzut guvernul!

M'a lovit în moalele capului!.. nu-mi venea să cred!.. În broboane mari,sudoarea îmi brăzda obrajii.- Cu vreo câteva zile mai înainte,mă întâlnisem cu un gazetar dela Curentul. Era de pe la voi,dela Buzău. N'avea mai mult de patru clase de liceu. Articole nu scria niciodată că nu se pricepea,da-l ţinea Şeicaru,pentrucă aducea cele mai preţioase informaţii. Dacă-l întrebai ce face cutare,sau cutare om politic,îţi spunea cu precizie matematică. Cum m'a văzut,m'a luat în primire:

- Măi Sân-Giorgiule, aţi mierlit-o!
- Ce vorbeşti prostii, mă?..
- Ascultă la mine!.. vă duceţi dracului!.. cădeţi!..

Atunci n'am luat în seamă palavrele lui,dar când Mociorniţă mi-a adus la cunoştinţă cea mai grozavă veste a anului,mi s'au muiat picioarele. Cum nu mai era de stat pe gânduri,am şi dat fuga la Preşedinţia Consiliului de Miniştri. Sala era goală! Totuş,pe scaunul lui Goga,se găsea bătrânul Râmniceanu cu ochii în lacrămi.

- A căzut Tavi, domnule Profesor!.. (Mai mult nu putu să spună!)

Ce se întâmplase?.. Cum era hotărît, Goga s'a prezentat la rege în audienţă,unde şi-a expus planul de guvernare: înţelegerea cu toate partidele politice,şi mai ales aranjamentul cu Codreanu. Suveranul l-a ascultat cu foarte multă răbdare,dând impresia că expunerea primului său sfetnic îl interesează. Terminând, Vodă se scoală de pe scaun,se apropie de premier şi punându-i prieteneşte mâna pe umăr îi spune:

- Dragă Goga, e cineva care-mi încurcă socoteala în această ţară..

Goga a înţeles,dar sufletul lui de ardelean chinuit şi de luptător al cauzei românismului nu se putea preta la josnicia unui asemenea act.

- Dar ce face acest om,Majestate? Cu ce e periculos? El se dă cu skiile la Predeal!..
- Asta n'o poţi face tu,Goga,şi de-aceea eu îmi fac alt guvern.

Geaba a încercat Goga,aproape plângând,să smulgă regelui prelungirea agoniei guvernamentale,că n'a fost chip. Noul Prim-Ministru era deja în anticameră. Sprijinit în cârja-i arhierească,rezemat pe umerii acelulaş Ministru de Interne,primul Patriarh al Bisericii autocefale române îşi vâra mâinile până la coate în baia de sânge.

Fără să-şi prezinte imediat demisia,Goga s'a repezit la Preşedinţie, a adunat în grabă toţi miniştrii aflători în Capitală,aducându-le la cunoştinţă demisia Cabinetului. Totodată au împărţit între ei fondul pe care îl are dealtfel fiecare guvern,după care a înaintat oficial,Palatului, demisia guvernului.

Ei dragă,d'aia mi-era mie necaz,că am fost absent dela împărţirea zestrei. De pe lista guvernului înlăturat,la pomană nechemat.. Încasasem

eu o subvenție de vreo 50.000 lei pentru revistă, dar asta era un fleac!

Un lucru aș vrea să nu se uite! Să știți voi că Goga, înainte de moarte, s'a întors la perioada primelor sale poezii. După cele întâmplate, s'a prezentat la Căpitan și i-a spus:

- Domnule Codreanu, Vă stau la dispoziție cu toată puterea mea de muncă!

La puțină vreme după această convorbire, Goga moare!.. Restul îl știi!

D. Em. Popa

BISERICA LUCRĂTOARE. Urmând tradiția voivodală din vremuri bune (și mai puțin bune), tradiție întărită de faptele boierilor și până la urmă a țăranilor sau a tineretului studios, care cu dragoste de Cristos și Neam n'au stat pe gânduri, când cerea nevoia, să facă milă, să-și deie chiar pământul, unii, dar mai ales să înalțe lăcașuri de rugăciune și de orice obștească folosință, - trei studenți români, fugiți în Franța, și-au pus în cap să facă o biserică și, în timp de un an, între cursuri și bibliotecă, și-au dus îndrăznețul gând la bun sfârșit.

La SÈVRES, lângă Paris, în parcul căminului de studenți - aproape toți din țările robite de comunism - sub egida asociației creștine CIMADE, în primăvara anului 1950 studenții Pavel POPESCU, Paul MIRON și Octavian BUHOCIU, asistați de directorul instituției: P. EVDOKIMOV, un încercat creștin și scriitor, au întins sforile și-au început săparea șanțurilor de temelie. Studenții: ruși, bulgari, germani, unguri, francezi, americani, erau toți creștini: protestanți, catolici și ortodocși. Pe temelia pusă de cei trei români s'a înjghebat astfel prima tabără voluntară "ecumenică".

În timpul verii s'a format o echipă, o "scuadră" de cinci studenți (un leton, un bulgar: CIAKAROV și românii) care a ridicat zidurile, iar în toamnă au pus acoperișul. Vara următoare (1951), clădirea a fost tencuită și văruită, iar sculptorul ANASTASE, care e și arhitectul ei, a făcut arhanghelii (cu spada și cu crinul), ce susțin și apără biserica, în cele două colțuri din față. Acum urmează să fie pictată.

Materialul trebuitor s'a rostuit și el prin lucrarea tuturor: frații EVDOKIMOV, echipa, comunitatea, sprijiniți de d-ra subdirectoare PELOUX, au mers la Paris pe la întreprinderile de dărâmat case, căpătând cărămizi și scânduri gratuit; firesc se ajungea și la unele daruri de bani (pentru cuie, scule, etc.). Donatorii erau la rândul lor catolici, protestanți și ortodoxi.

În anul școlar 1950-51 s'au adăogat la echipa de lucru încă un bulgar și trei români; cât despre tehnică, ea se învăța în fiecare zi, zidind.

Biserica ridicată de tabăra "ecumenică" nu e numai ortodoxă, ea servește egal celor trei mari confesiuni, ceeace nu știm să se fi mai întâmplat vreodată dela ruptura bisericii. Astfel, primul servici divin a fost o messă catolică, după care au urmat culturi protestante, liturghii ortodoxe, la care au asistat în comun ortodocși, catolici și protestanți, iar studenții, de toate confesiunile, fac în ea rugăciuni în fiecare seară.

În parcul căminului, refăcut de studentul NACU, s'au ridicat câteva barăci cu săli de conferințe, odăi de găzduit și cantină, unde s'au și ținut întâlniri interconfesionale, și chiar congrese.

Fapta dela Sèvres e în atenția întregei lumi creștine; pe lângă personalități ce o privesc cu interes, ca părintele Dumont, pastorii Boegner, Niemoeller, sau scriitori ca Mircea Eliade, vin credincioși din Europa sau de peste ocean s'o viziteze.

Se știe că protestanții au pornit așa numita mișcare ecumenică - de unire într'o singură biserică - în America, în 1846. Dar abia la Sèvres s'a înfăptuit prima capelă "ecumenică", prin inițiativa și lucrarea câtorva români; creștini cu toată tradiția și fără șovinism confesional, ei au reușit să întrunească în rugăciune, în jurul făcliei dela Sèvres, pe toți creștinii. Fapta lor arată că mai sunt printre noi împlinitori ai cuvântului: "Mijlocul încins și făcliile aprinse" (Luca 12,35).

PUNCTE LUMINOASE. Suntem bucuroși să adăogăm, la lista publicată în numărul trecut sub acest titlu, alte fapte de laudă:

D-na Anișoara STAN (Statele Unite), a dăruit Bibliotecii Române din Freiburg 250.000 de coale de hârtie.

Dd. Lucia Bourgeois-POPOVICI (Elveția), Ion ȘTEFLEA (Franța), Matei HOJBOTA (Canada), au trimis bani sau pachete românilor din spitale.

Iuliu Osiac

CRĂCIUNUL LA POSTUL-DE-RADIO-LONDRA-ÎN-ROMÂNEŞTE

În Ajun de Crăciun,hotărîsem să ascultăm Radio Londra în româneşte. Aşteptam cu înfrigurare să vedem ce anume vom auzi? Poate că Moş-Crăciun ne va vorbi despre vechile obiceiuri strămoşeşti? Ni se va citi cumva vreo pagină scrisă şi închinată acestei sfinte sărbători creştineşti de către vreun cărturar român? Ori poate că ni se vor cânta nişte colinde străbune,care să trezească în sufletele noastre,jinduitoare de slovă şi vorbă românească,icoane de ale trecutului?- azi împânzite de lacrimi,de depărtări şi de durere?..

Dar nu. N'am auzit nimic din toate acestea! Postul de Radio Londra ne-a vorbit,în româneşte,în "seara mare" a Crăciunului,despre.. "Stille Nacht, Heilige Nacht"..

Istoricul acestui cântec nemţesc este,bine înţeles,foarte interesant pentru orice cetăţean liber de pe glob. Ca să glăsuiască,însă,pe unda Londrei,în Ajun de Crăciun,când acest glas se adresează mai cu seamă Românului de pe pământul chinuit al Ţării,nu credeţi că această alegere numai nimerită n'a fost?!..

Înţelegem,este de bună seamă foarte anevoioasă întocmirea programelor,când cei tocmiţi la Radio Londra ca să vorbească româneşte şi-au cam uitat graiul,precum se vede din schimonosirea accentelor şi intonaţiile străine. Şi nici nu se poate cere ca în sufletul oricui să clocotească jalea cumplită ce macină inimile pe tot întinsul Ţării Româneşti.

Dar ce fel de sentimente a putut stârni auzul acestui Stille Nacht în sufletul otrăvit de durere al Românului,azi atât de crunt îngenunchiat? În tot noianul folclorului românesc nu s'a putut găsi ceva mai potrivit pentru programul de Crăciun al postului de Radio Londra?

Se ştie prea bine că Românul care mai îndrăsneşte astăzi să deschidă bumbul negru pe unda Londrei îşi pune în primejdie nu numai libertatea, dar chiar şi viaţa. Cruntă trebue să fi fost jalea fraţilor noştri de acasă,când cu mâinile tremurânde căutau să sucească şi să răsucească butonul aparatului de radio,crezând că este vreo greşeală.Dar nu! Din cutia mohorîtă n'a ieşit nicio colindă duioasă,niciun gând de înfrăţire, care să-i ajute a îndura grozăvia prigoanei moscovite!

Ascultaţi un sfat: nu vă mai stricaţi glasul la Postul-de-Radio-Londra-în-româneşte,cu subiecte ca:"Săptămâna în Marea Britanie". Nu. E de prisos. Este întocmai ca şi cum le-aţi turna smoală fierbinte pe sufletele lor pline de obidă.

Înfrăţire între popoare? Da. Atunci când toate popoarele vor fi libere să cânte şi să plângă după aleanul sufletului lor.

Înfrăţire între popoare? Da. Dar să se spele mai întâi greşelile criminale săvârşite pe la Teheran,Ialta şi Potsdam,când milioane de suflete au fost puse la mezatul unei sinistre tocmeli de zarafi.

Înfrăţire între popoare? Da. Atunci când popoarele mici nu vor mai putea fi puse în primejdia de a fi strivite ori vândute de către nişte politicari,lipsiţi de orişice cinste sufletească. Înfrăţirea între popoare se va face atuncia când toate popoarele vor fi aduse la adevărata lumină,când oamenii ce ţin morţiş să cârmuiască vor fi pătrunşi de sentimente curate şi înalte,şi vor înţelege că fiecare popor are dreptul său la viaţă.

Niculae Ursu

R U G Ă C I U N E

Mi-e sufletul clocot de jaruri
În drumul de patimi amare;
Izbit ca o barcă prin valuri,
Eu caut limanul în zare.

Păcatele mele sunt grele,
Că lutul m'atrage'n abisuri..
Iar noaptea când bolta e'n stele,
Eu plâng în cumplitele-mi visuri!

Stăpâne,'mpărat al făpturii,
Bun Rege al lumii eterne,
Din darul ce dat-ai naturii
Fărâmă în mine aşterne.

Alungă din pieptul meu ura
Ca floarea iubirii să crească;
Din inima-mi neagră ca mura
Cântări de mărire să nască.

Slăvite,Cerescule Tată,
Revarsă din marea-Ţi lumină
Un picur în calea-ne mată
Şi dă-ne râvnita hodină

D. P. Bărcău

CALENDAR NAȚIONAL

1 Febr.(1698): Sfințit în Muntenia, în prezența patriarhului Ierusalimului, ca episcop de Bălgrad, Atanasie Anghel făgădueşte "câte tocmeale ce are scaunu acesta a Ungrovlahiei să le păzesc neschimbat întru toată eparhia mea".

4 Febr.1775: Maria Tereza scrie în legătură cu tratativele pentru cedarea Bucovinei: "În afacerile moldoveneşti n'avem deloc dreptate.. Mărturisesc că nu ştiu cum o să ieşim din ele; va fi greu să o facem cu cinste, şi mă doare de n'o pot spune în cuvinte".

6 Febr.(1829): Se înfiinţează la Bucureşti primul institut litografic.

~~8 Febr.(1790): Moartea~~ lui Iosif II. Îi urmează fratele său Leopold.

8/19 Febr.(1819): Moare la Moscova ultimul Domn din familia Mavrocordaţilor, Alexandru. Născut la C-pol, domnise în Moldova între 1785-1787. Fusese căsătorit cu Zamfira Caragea.

9 Febr.(1917): "Aurel C.Popovici, 1863-1917. Patriote roumain, mort pauvre", e inscripţia de pe crucea luminatului naţionalist, mort la Geneva în această zi şi îngropat în cimitirul "Sfântul Gheorghe" din acel oraş.

10 Febr.(1716): Nicolae Mavrocordat intră cu fast în Bucureşti, ca Domn.

10 sau 11 Febr.(1920): Studentul Corneliu Codreanu şi muncitorul Constantin Pancu dau jos steagul roşu dela R.M.S. şi pun în loc tricolorul.

12 Febr.(1822): Naşterea episcopului Melchisedec, la Gârcina (Neamţ).

12 Febr.(1862): Naşterea lui Alex.Davila, autorul piesei "Vlaicu Vodă", a cărei premieră se joacă la Teatrul Naţional din Bucureşti la 12.II.1902.

13 Febr.(1937): Cortegiul Moţa-Marin - sute de preoţi în odăjdii, mulţi vlădici, zeci de mii ce români din toate unghiurile ţării, şi diplomaţi ai Spaniei, Germaniei, Italiei, Japoniei, Poloniei şi Jugoslaviei - străbate Capitala dela biserica Sf.Ilie-Gorgani la Casa Verde în sunet de tulnice, dangăt de clopot, prohod şi multă jale.

14/25 Febr.(1761): Sinodul convocat la Alba Iulia de Sofronie din Cioara cere libertate religioasă şi alegerea unui episcop ortodox. Dar S. fu nevoit să treacă munţii - şi ajunse egumen la Curtea de Argeş.

14 Febr.(1821): Moartea lui Petru Maior.

14 Febr.(1866): Cuza Vodă părăseşte Ţara pentru totdeauna.

14 Febr.(1878): Trupele române ocupă Vidinul.

15 Febr.(1626): Radu Mihnea al Moldovei, mort la 23 Ian., e îngropat la ctitoria sa "Radu Vodă" din Bucureşti.

16 Febr.(1933): Din cuvântarea lui Corneliu Codreanu în Parlament: "..mie, caşi tuturor oamenilor de bun simţ din această ţară, nu ne este frică de comunism sau de bolşevism. Nouă ne este frică de altceva: de faptul că oamenii dela acele ateliere nu au ce mânca, le este foame.. Mie, în al doilea rând, mi-e frică şi de altceva: de setea de dreptate. Atunci Dv. veţi trebui să satisfaceţi acestea două: foamea, şi setea de dreptate, şi va fi ordine deplină în această ţară".

17 Febr.(1897): Moartea lui Alexandru Lahovari.

23 Febr.(1601): Mihai Viteazu intră în Praga cu 35 cetaşi, venind dela Viena pentru întâlnirea cu împăratul Rudolf.

23 Febr.(1719): Moare, la Bucureşti, domnitorul Ion Mavrocordat. Fu îngropat în biserica Sf.Gheorghe-Nou.

26 Febr.(1838): Naşterea lui Bogdan Petriceicu Hasdeu, la Cristineşti (Hotin).

27 Febr.(1711): Naşterea lui Constantin Mavrocordat, la Constantinopol.

27 Febr.(1931): Apărat de avocaţii Mihail Mora, Nelu Ionescu, Vasiliu-Cluj, Ion Moţa, Ilie Gârneaţă, Corneliu Georgescu, etc., Corneliu Codreanu este achitat în procesul în legătură cu D.-Zăpadă.

28 Febr.(1633): Primind caftan şi steag de domnie, Matei Basarab porneşte din Constantinopol către ţară.

28 Febr.(1752): Curtea din Viena confirmă episcop pe Petru Pavel Aron.

Petre Vălimăreanu

Naţionalismul este cea mai firească şi cea mai legitimă revoltă a naturii siluite a popoarelor, o reacţiune în contra sistemului de nivelare cosmopolită, în contra străduinţelor brutale de intervenţie a unor State ajunse pe mâna unor adevăraţi visători sau chiar vandali în politică şi cultură.

Aurel C.Popovici

PÂNA LA URMĂ, EMIGRANT (Povești contemporane..)

În România viaţ îşi pierduse adevăratul ei sens.Peste tot feţe desnădăjduite,oameni cuprinşi de disperare;poporul nu se lăsa îngenunchiat, dar îşi dădea seama că singur nu va putea arunca jugul ce se făcea tot mai apăsător. Bucureştiul îşi pierduse farmecul de odinioară.Nu mai vedeai pe străzi forfota şi voia bună de altă dată.Grija zilei de mâine era chinuitoare,mulţi îşi duceau viaţanumai din expediente.

Puţinele speraţe veneau prin posturile de radio străine.Orice invenţie americană în materie de războI,orice atitudine mai hotărâtă a Apusenilor faţă de politica cotropitoare a comunismului,era o îmbărbătare. Toţi ne întrebam: când va veni eliberarea? Dar anii treceau şi situaţia devenea tot mai rea. Auzeam că mulţi au fugit peste hotare şi vor forma armata liberării.Se vorbea de câţiva mari oameni politici scăpaţi în Apus, toţi speram că ţara îşi va găsi prin ei salvarea într'un viitor apropiat. Văzând cultura înjosită,libertatea complect sugrumată,un popor întreg în suferinţă,era peste putinţă să nu crezi că toţi cei din afară au doar un singur gând,trăesc pentru o singură faptă: eliberarea României! Dar nădejdile întârziau să ia formă concretă:m'am hotărît atunci să fug prin Jugoslavia în Franţa,leagănul tuturor speranţelor.Dar trebuia să aştept vara.Până la plecare,am vrut să evit pe cât posibil contactul cu realitatea dezolantă ce mă înconjura.Căutam un refugiu în sălile de teatru unde se mai putea vedea o piesă bună,la Operă sau la Ateneul Român,unde maestrul Silvestri culegea lauri de glorie.Ieşind dela un astfel de spectacol,aveam impresia că realitatea nu putea fi chiar atât de îngrozitoare.Iluzii ce se spulberau însă cu totul la vederea grijilor întipărite pe feţele celor întâlniţi în drum spre casă.

Iarna a trecut greu,neputând acoperi cu mantia ei albă durerile celor mulţi.În însuş jocul copiilor nu mai vedeai veselia şi râsul sglobiu de altă dată.Îmbrăcaţi şi hrăniţi cu cartelă,ei nu mai erau copiii din copilăria noastră,lipsită de griji şi răsfăţată cu bunătăţi.

Primăvara cu darul ei încitor a primenit natura.Speranţele începeau să crească iarăş,oamenii tălmăcindu-şi dorinţele prin răspândirea svonurilor despre un război ce va isbucni sigur în vară. Începutul ostilităţilor din Corea a fost primit cu bucurie.Increderea în Apus s'a mărit,lumea socotea că-i chestie de zile declanşarea unui război general.

Eu nu m'am lăsat copleşit de aceste nădejdi,ci am rămas la prima hotărâre. Luându-mi strictul necesar într'o valiză,am părăsit Bucureştiul în dimineaţa de 1 Iulie 1950. Plecam spre Turnu Severin,înarmat cu o autorizaţie de frontieră,scoasă dela miliţie pe motiv că merg în concediu de vară la nişte rude. Acceleratul s'a pus în mişcare şi singura cunoştinţă ce mă acompaniase până pe peronul gării de Nord a început să-mi facă semne de adio. Drumul până la Turnu Severin mi s'a părut scurt.Mă gândeam că poate era ultimul drum făcut prin Ţara Românească.Începuse să mă preocupe îndoielile în privinţa reuşitei,căci încă nu ştiam precis la ce va trebui să recurg pentru a trece frontiera.În după amiaza aceleaşi zile am ajuns la destinaţie.Am coborît în gară şi după ce am trecut de controlul autorizaţiilor m'am îndreptat spre un hotel,rămânând să sondez o zi terenul şi apoi să încerc fuga.

Toată după amiaza am alergat căutând o posibilitate de trecere,dar fără niciun rezultat.Voiam să trec cu barca pentruca să-mi pot lua şi puţinul bagaj ce-l aveam.Am ajuns la concluzia însă că aşa ceva nu voi putea face în port,fiind extrem de păzit.Mi-am petrecut seara şi noaptea la hotel;începusem să întrevăd că nu voi putea trece Dunărea decât înnot.

A doua zi dimineaţă,bine odihnit,trecând prin piaţa oraşului mi-am lăsat valiza "pentru cinci minute" la un debit de tutun.Eram decis să las tot ce aveam ca să pot trece.Plănuisem seara să ies din oraş în direcţia Orşova pentru a găsi un loc bun de trecere a Dunării. Am luat o gustare, câteva ţigări,şi am pornit în afara oraşului spre Schela Cladovei. Am străbătut satul aşezat pe malul Dunării fără ca să fiu oprit de nimeni. La ieşirea din sat însă m'a întâmpinat un grănicer cerându-mi autorizaţia de frontieră.Intrând cu el în vorbă şi oferindu-i o ţigară,mi-a spus că e din Satu Mare şi,tare vorbăreţ,mi-a povestit cum un băiat de vreo 20 de ani încercând să fugă peste Dunăre a dat tocmai peste pichetul de grăniceri unde el era de pază.Povestea a fost bine venită:grănicerul mi-a arătat unde este pichetul,lăsându-mi suficient răgaz să studiez terenul.

La plecare,am făcut calea întoarsă spre Turnu Severin; dar după câteva sute de metri,găsind un prilej minunat,m'am strecurat din sat pe o

potecă până pe un deal ce domină împrejurimile.Pitulându-mă cu multă atenţie am străbătut câteva grădini şi m'am întors exact în direcţia de unde mă despărţisem de grănicer.Aveam acum o imagine completă a terenului de parcurs în noaptea ce venea.Pentru a ajunge la Dunăre trebuia să traversez şoseaua păzită de grăniceri şi calea ferată,care însă credeam că nu intră în sistemul de pază a frontierei.M'am ascuns într'o vie.Ora era aproape zece şi căldura se făcea tot mai caniculară.Trecerea unui tren sau sborul unei insecte erau singurele sgomote ce auzeam.Părea că soarele topise orice voinţă de mişcare.Toată ziua am petrecut-o aşteptând febril apropierea întunericului.Orele se scurgeau cu o încetineală chinuitoare. Căldura prea mare şi setea începeau să devină de nesuferit.Gândurile mi se duceau înapoi la tot ce lăsasem.Viitorul îmi părea acum mai puţin sigur ca în clipa când făurisem planul de fugă.Priveam la Dunăre,încercând să apreciez distanţa ce va trebui să străbat înnot.Lăţimea apei atingea, în locul de unde priveam,poate mai mult ca un km.Frământat de gânduri,fumând ţigară dela ţigară,timpul s'a scurs şi înserarea a început să cadă pe dealurile din prejur,cufundând încet în întuneric toată natura.Dunărea singură se mai vedea şerpuind în noapte.Sgomotele obişnuite ale nopţilor de vară începeau să se facă auzite.

Târându-mă cu atenţie m'am apropiat pe nesimţite de marginea şoselei,ascunzându-mă în dosul unor tufişuri în aşteptarea schimbării posturilor de grăniceri. I-am văzut trecând pe şosea şi luându-şi fiecare postul în primire.Cu multă băgare de seamă m'am strecurat între două posturi de pândă,adică la circa 100 metri de cel mai apropiat grănicer.La un moment dat noaptea a fost străpunsă de razele lunei care urcându-se pe cer cu o viteză ce mi se părea nebuloasă,a cuprins în lumina ei bălae dealurile,luncile şi tot locul pe unde trebuia să fug.

Mă uitam înmărmurit la şoseaua de sub mine.Părea luminată de un far. Mi-am dat seama că era cu neputinţă de trecut câtă vreme luna va continua să lucească. Cerul nu era pătat de niciun petec de nor.Setea mă chinuia îngrozitor.Posibilităţile de trecere se micşorau cu cât luna se urca maiestoasă.Am stat ceasuri întregi privind la lună,la şosea şi la Dunărea ce scânteia în vale.Orele treceau cu greutate şi când zorile tulburi ale dimineţii începeau să apară,văd ieşind pe şosea,chiar în faţa mea,un miliţian care stătuse la pândă toată noaptea pe calea ferată.O clipă am rămas buimăcit de apariţia aceasta neaşteptată.Dacă încercam să trec în noaptea aceea,cu siguranţă că intram direct în mâinile neîndurătoare ale poliţiei regimului de care încercam să fug.

Am mulţumit lui Dumnezeu pentru norocul ce avusesem.În clipa când să mă retrag în via de unde plecasem,văd alţi doi miliţieni trecând pe coama dealului exact pe poteca străbătută de mine în ajun.Am avut un moment senzaţia că sunt urmărit.Patrula însă s'a îndepărtat şi miliţianul venit de pe calea ferată a început să vorbească cu glas tare unui grănicer aflat în post. Se făcuse ziuă.Soarele trimetea suliţi de foc spre apus.Viaţa începea să ia locul tăcerii.M'am retras în via ce mă proteja de vederea oamenilor căutând un alt loc pentru a petrece ziua. Căruţele începeau să iasă din sat spre holdele ce se aşteptau culese.Câţiva oameni au venit să ridice snopi de grâu de pe un ogor alăturat cu via. Setea şi foamea se cereau cu insistenţă potolite.Cele câteva boabe de struguri încă necopţi nu au putut să-mi stingă setea,după cum nici fumatul continuu nu putea să mă facă să uit că nu mâncasem de o zi.

Hotărît să rabd cu orice preţ,am reuşit să mă abţin de a ieşi din ascunzătoare până la căderea nopţii.Eram decis să încerc fuga imediat ce nu se mai vedea.Cum s'a înserat puţin,am coborît iarăş din vie,alegând altă direcţie de trecere a şoselei şi căii ferate,printre locul de unde văzusem apărând miliţianul şi grănicerul aşezat pe şosea în direcţia Turnu Severin.Mi-am dat seama că va trebui să mă grăbesc pentru a nu risca apariţia lunei.Scoţându-mi pantofii,am păşit precaut peste spinii ce-mi aţineau calea.După câţiva paşi făcuţi cu cea mai mare atenţie am dat peste şanţul şoselei:ţinându-mă de un tufiş,mi-am dat drumul încetişor în el.Nu făcusem niciun sgomot.Îmi auzeam doar respiraţia accelerându-se. Ceeace mi se păruse şanţ nu era decât o mică scobitură adâncă de o palmă. Ieşisem din şanţ pregătindu-mă să trec şoseaua,când doar la zece paşi aud sgomot de glasuri şi râsete.Am rămas nemişcat,căutând să mă lipesc cât mai bine de pământ - cum făceam pe front la auzul unei rafale de mitralieră.Patru marinari veneau pe şosea discutând aprins.Au trecut pe lângă mine la mai puţin de doi metri fără să mă observe.În clipele acelea

am avut impresia că însăşi inima încetase de a mai bate.Nu m'am lăsat totuş cuprins de panică şi făcându-mi socoteala că sgomotul şi însăşi prezenţa marinarilor îmi puteau fi utile,am traversat deabuşilea şoseaua la numai câţiva metri în urma lor.

Ajunsesem deasupra căii ferate.Şoseaua o trecusem cu bine şi mă felicitam în gând pentru norocul avut.Timp de cinci minute am ascultat toate sgomotele ce-ar fi putut să vină depe calea ferată.N'am auzit absolut nimic.Apucându-mă de nişte rădăcini m'am lăsat încetişor pe terasament, care începu să se mişte sub greutatea mea.M'am culcat imediat la pământ, căutând să evit orice mişcare timp de câteva minute.Nimic nu se întâmplă. Cu încetineala unui melc m'am încolăcit peste şine şi traverse.Trecusem şi calea ferată cu succes.Până la Dunăre mai aveam circa 200 de metri.Terenul era complect neted,însă îmi dădeam seama că pericolul cel mare trecuse.Cu un ultim efort am străbătut târâş distanţa până la apă.În momentul când săream în malul scobit al Dunării,luna începea să apară..

M'am aşezat pe nisipul umed,gâfâind de oboseală.Încordarea mă extenuase.Simţeam cum capul îmi arde şi mintea era încă sub presiunea încordării.M'am desbrăcat,punând hainele pe nisipul umed.Îmi era o sete arzătoare,şi totuş nu m'am apropiat de apă,dându-mi seama că mi-ar putea face rău.Simţind la numai doi paşi apa,setea devenea chinuitoare,obsedantă. Cu puterile sleite,m'am aşezat peste haine.

Timp de o jumătate de oră nu am făcut decât să mă gândesc că sunt pe punctul de a străbate şi ultima barieră a cortinei de fier.Cele 30 de minute de odihnă au fost suficiente pentru a mă simţi din nou gata să înfrunt ultimul efort.M'am apropiat de Dunăre şi am sorbit de două ori apa caldă şi cu gust stătut.M'am cutremurat de senzaţia ce-mi producea'n stomac.De bine de rău îmi potolisem în mod iluzoriu setea.Mi-am făcut socoteala,care s'a dovedit pe urmă foarte înţeleaptă,că cele două zile nedormite,fără mâncare şi apă,precum şi oboseala de a ajunge până la Dunăre,însemnau prea mult pentru a încerca şi efortul de a lua hainele cu mine.Actele le aveam împachetate şi ascunse sub chiloţii de baie.Am luat hainele şi pentru a şterge orice urmă a fugei le-am dat drumul în apă, care mi le-a smuls cu furie din mâini.Am început să înaintez prin apă până în momentul când picioarele mi-au fugit spre adânc.Simţeam o satisfacţie neînchipuită plutind în apa călduţă care îmi împrospătase într'o clipă forţele.

Înotul a fost unul din sporturile ce-am iubit mai mult.Uşor,pentru a nu face nici cel mai mic sgomot,am înotat cu cea mai mare iuţeală spre mijlocul Dunării pentrucă apa,ducându-mă la vale,să nu mă izbească de nişte şlepuri scufundate,pe care le zărisem ziua.În mijlocul Dunării m'am simţit în afară de orice pericol.Setea însă îmi dădea halucinaţii.Mi-am făcut socoteala că apa din fund va fi mai rece.Am coborît spre adânc până când am crezut că apa era destul de rece.Am sorbit de trei ori,ascultând şi fâşâitul pietrelor duse de apă.Ajuns la suprafaţă am început să înot având ca ţintă luminile din micul port sârbesc Cladova,aşezat în faţa Turnului Severin.Nu înotasem nici două minute,când am simţit că-mi vine rău de la stomac.Mi-a fost peste putinţă să-i opresc revolta,şi timp de un minut am plutit în neştire dus de valuri.Când mi-am revenit am observat cu spaimă cum apa mă ducea înapoi spre mijlocul Dunării.Eram extenuat,sdrobit de oboseală şi de răul prin care trecusem.Câteva clipe am stat pe spate,nemişcat,încercând să-mi recapăt forţele.

Conştient de faptul că s'ar putea să-mi vină iarăş rău,am început să înot spre malul sârbesc cu toată energia unui disperat.Vedeam apropiindu-se conturul ţărmului,şi sforţările mele creşteau. Dar când nici nu mă mai gândeam la pericol,simţiră totul se'ntunecă în faţă.Cu toate eforturile de voinţă nu reuşeam să despresor pânza de negură ce se făcea tot mai deasă.Pierdusem cu totul controlul mişcărilor şi probabil mă duceam la fund,când am simţit sub tălpi nisipul.Ca electrizat am sărit în sus.Apa îmi era doar până la brâu.Cu convulsiunile stomacului în creştere,m'am apropiat clătinându-mă de ţarm.Am căzut în nesimţire.

Când m'am trezit,apele călduţe ale Dunării îmi acopereau picioarele până la genunchi.Ştergând nisipul ce-mi acoperea faţa,m'am sculat pornind spre ceeace bănuiam că este malul iugoslav.Spre surprinderea mea văd că până la adevăratul ţarm mai era un braţ de apă lat de vreo 40 de metri. Nu m'am încumetat să-l trec.Mă simţeam prea slăbit de puteri pentru a mai risca un minut de înot.Eram în orice caz salvat.Trecusem perdeaua de fier şi mă simţeam mândru de a fi câştigat libertatea.Nu puteam gândi prea mult din cauza oboselii şi a răcoarei ce se făcea simţită.Am căutat să-mi

fac un adăpost în nisipul ud.Micul orăşel iugoslav se cufundase într'un întuneric total.Turnu Severin se vedea luminat de sute de becuri care marcau străzile şi edificiile mai importante. Trecuse de miezul nopţii şi eu stam tremurând de frig,neştiind cum să mă apăr de vântul ce sufla în lungul Dunării.

Noaptea mi s'a părut fără sfârşit.Primele semne ale dimineţii le-am primit făcând gimnastică pentru a mă încălzi.Vedeam perfect ţărmul sârbesc,casele,şi oamenii începând să apară pe străzile oraşului.Mă pregăteam tocmai să traversez şi ultimii metri de apă,când am zărit un grănicer sârb patrulând cu un câine în apropiere.Am fluerat spre el.M'a văzut şi a început să se apropie.După un minut eram lângă grănicerul care-mi întindea mâna. I-am strâns-o, privind poate cu puţină neîncredere spre steaua-i roşie dela bonetă..

(va urma) Cezar Teodorescu

RUGĂCIUNE PENTRU RĂNILE ŢĂRII

Nu da,Doamne,niciunui duşman
Suferinţa noastră dintr'un an
Şi ne iartă nouă dacă plânge
Inima din noi de-atâta sânge.

Pâinea noastră,coaptă'n bunătate,
Dă-ne-o nouă ca şi până'acum,
Fă-ne,Doamne,prin durere drum
Ca unei corăbii pe'nnoptate.

Lasă'ncet din cerul Tău să cadă
Pacea peste noi ca o zăpadă
Şi pe-o rază de luceafăr mare
Dă-ne semn de milă şi'ndurare.

Dintr'un cap în celălalt al zării,
Abătut cândva la o răscruce,
Umilit ca Fiul Tău pe cruce,
Zace'n lacrimi trupul rupt al Ţării.

Pică-i Doamne din uleiul sfânt
Peste rănile cioplite în pământ
Şi înalţă din puterea gliei
Chipul cel rotund al României.

(Din "A murit un sfânt",Ed."Cartea Pribegiei") Vintilă Horia

ŞTIRI. Asociaţia "Mihai Viteazu"(Box,1062,Station C,TORONTO 3/Ontario CANADA)şi-a ales,la 27 Ian.,următorul comitet pe 1952: Preşedinte de onoare,Căpitan Eugen Richard CODRESCU;preşedinte activ,Locot.Col.S.B.MUREŞANU; vicepreşedinte,Ilarion MINTICI; secretar,Matei HOJBOTA; casier, Leon CARPI;supleanţi,d-na Margareta-IAŞI şi d-l Dumitru LINGURARU; cenzori, Sebastian MANEA şi George BRABAND.

- Printr'o scrisoare din 1 August, I.P.S.Mitropolit VISARION PUIU face atent pe patriarhul Moscovei că,lucrând pentru "pacea"comunistă,nu face niciun servici Bisericii,care e ţinută să lucreze numai pentru pacea creştină. Il mai acuză că a transformat biserica ortodoxă într'un instrument de persecuţie religioasă,ea însăşi fiind sub persecuţie.

- La BRAŞOV s'a desvelit,la 6 Nov.,o "monumentală statue" a lui Stalin.

- Compatriotul nostru,d-l C.GHIŢESCU,ne scrie că,bolnăvindu-se de plămâni,a fost internat într'un sanatoriu din oraşul BAD NEUENAHR(Kr.Ahrweiler),GERMANIA,Schützenbahnstr.5,Zimmer 1,Haus Zierden. Semnalăm cazul pentru cei ce pot contribui cu ceva la alinarea suferinţelor şi grăbirea vindecării.

- Faimoasa cântăreaţă engleză Gracie FIELDS(53 ani),a decis să se căsătorească cu un refugiat român(?),care locueşte,ca ea,la Capri..

- 5 bulgari,partizani ai independenţei Macedoniei(IMRO) au fost împuşcaţi la 30 August,puşi în lăzi şi depuşi în faţa caselor părinteşti.

- 150 preoţi români au fost amendaţi cu sume variind între 5-10.000 lei pentru "neglijenţă în executarea instrucţiilor patriarhului",din ale cărui "pastorale",citite în biserici,săriseră unele fraze prea bolşevice.

- Ion Suclea,cetăţean iugoslav,sosit în ţara lui dintr'un lagăr de concentrare din Bărăgan,a afirmat lucruri foarte descurajante despre trista viaţă din România.A spus,între altele,că tratamentul medical din lagărele române "diferă f.puţin de tratamentul aplicat de "medicii"lui Himmler în lagărele naziste".Aceste ştiri au provocat o profundă impresie în Iugoslavia,unde există numai 60 de lagăre cu 200.000 de deţinuţi..

- Luni,4 Febr.,a început la Paris procesul intentat de dd.N.DIANU,fost ministru la Moscova,G.M.DIMITROV,fost ministru bulgar şi col.KOVALEVSKI (Polonia),contra lui Renaud de JOUVENEL,autorul cărţii"Internaţionala trădătorilor",în care,oricine s'a opus dominaţiei Kremlinului în propria-i patrie,e arătat ca trădător.

- Duminică,3 Febr.,a avut loc,în biserica San Lazzaro din Isola degli Armeni(Veneţia),căsătoria d-lui dr.Constantin HORODNICEANU cu d-ra dr. Valeria AGOSTINIS. Vii felicitări!

RASPUNS CRITICILOR MEI

(Publicăm,cum am promis,acest articol(scris la 13 August 1951),fără să reproducem şi pasagiile în care autorul combate obiecţiile aduse cărţii sale de către alte publicaţii decât "Vatra")

..Politicienii români,organizaţi în sălbateca dictatură în frunte cu ucigaşul Carol II,decimează o generaţie întreagă.Aceiaşi,colaboraţionişti apoi cu Germanii şi cu Ruşii,îşi continuă opera criminală,iar la 23 Aug. 1944 răstignesc întreg neamul,pentruca astăzi o parte dintre ei,refugiaţi peste graniţă,să pozeze în autentici rezistenţi.. Dictatorii aşa zişi democraţi aşteaptă doar momentul să înoade firul crimelor de unde l-au lăsat. Pentru a putea parveni din nou în posturile avute,mulţi cultivă fidelitate şi Reg.Mihai I ca şi Reg.Carol II şi Americanilor şi Englezilor şi Francezilor şi unii chiar şi Ruşilor,fiindcă cine ştie de unde sare epurele?

..Cei cari s'au ocupat de cartea mea au ţinut să mă atace pe mine, trădând prin asta propria carte de vizită. Curios este că de ea nu sunt mulţumiţi nici chiar "mexicanii" pe cari nu-i atac.Unii dintre ei s'au dovedit foarte sârguitori bârfitori nu numai verbal,dar şi în scris prin două pamflete apărute în ultimul timp în Bs-Aires,care întrec cu mult chiar şi pe ale brigadirilor. Pentru Brigadiri -se ştie- cine nu-i cu Sima,este plin de toate păcatele.În scrisoarea D-lui Manoilescu publicul românesc a cetit tot felul de calomnii şi insulte pe seama autorului,dar nu critica cărţii.

..Părerea D-lui Calangiu că "o afirmaţie dovedită falsă ar pune sub bănuială şi restul cărţii" mi se pare nedreaptă.Toate tratatele de istorie,de ştiinţă,filozofie,etc.,au suferit pentru anumite greşeli,sau măcar interpretări eronate.Totuş n'au pierdut niciodată valoarea lor. Homer, Tacit,Iosif Flaviu,Platon,Aristotel,Kant,Lavoisier,Kopernic,etc.,chiar dacă au şi greşeli,nu sunt lipsiţi de merite.În lucrarea mea,care nu sunt nici măcar istoric şi unde sunt atâtea afirmaţii,atâtea date,intervin atâţia eroi şi atâtea acţiuni secrete,redate departe de ţară şi de posibilităţi de control, e normal să se fi strecurat şi anumite greşeli,pe care eu însumi când voi avea posibilitatea le voi corecta. Părţile principale din carte însă nu vor putea fi niciodată contestate,şi anume:

1/Agitaţiile teroriste din 1938-39 care au provocat moartea Căpitanului şi a celorlalţi fruntaşi legionari. 2/Greşelile din timpul guvernării,şi Rebeliunea. 3/Abaterea dela linia legionară(brigadirismul şi complotul dela Rostock). 4/Fuga în Italia,cu urmările ei. 5/Guvernarea din Viena cu batjocoriri şi ucideri de Români. Acestea sunt prea cunoscute de toată lumea spre a mai putea fi ascunse,negate sau interpretate în alt sens de cum s'au petrecut. Şi aceste dovezi sunt prea suficiente pentru a indica vinovăţia lui Sima şi negaţia spiritualităţii legionare imprimată de el brigadirismului.

Intenţia mea a fost să limitez răspunderile la adevăraţii vinovaţi, cari din fericire nu sunt mulţi - 20-30 - tocmai spre a spăla Mişcarea Legionară de gravele pete care i-au fost aruncate pe nedrept în spinare.

..În problema "mexicanilor",D-l Calangiu spune: "În toată cartea(Garda de Fer) nicio vorbă rea de "mexicani",ceeace'nseamnă -dacă părintele a fost imparţial,cum se cade unui jude- că ei s'au purtat tot timpul impecabil". Răspund: Dacă adevăraţii şi singurii "mexicani" sunt cei schingiuiţi la Rostock,cari în fapt constituesc expresia degradării umane a brigadirilor şi nu a lor,pentruce oare aş fi putut să-i atac? Când Simiştii au extins în mod nedrept porecla de mexicani asupra tuturor celor cari nu's cu Sima,m'au pus în faţa altei probleme.Faţă de Văcăreşteni mi-am propus să fiu respectos pentru meritele lor din trecut. Se poate constata cel mult că au fost slabi şi manevraţi în mod naiv de Sima,căruia i-au dat girul,primind ei înşişi posturi secundare în guvernarea din 1940/41.. permiţând în acelaş timp lui Sima să ridice persoane periferice în posturile de răspundere,să-şi întărească clica lui personală şi să comită fapte nelegionare.

Răceala sau chiar ostilitatea împotriva Văcăreştenilor şi a celorlalţi comandanţi constituiţi în for provine dela tragedia însăşi a Mişcării.Legionarii sunt indignaţi nu numai împotriva aceluia care a dat foc casei, dar şi a acelora cari n'au păzit-o,ba chiar au dat girul răufăcătorilor să se ajungă aci.Forul,formulându-şi drepturi,implicit şi-a asumat şi răspunderile. Capacitatea lor de comandanţi deasemeni lasă de dorit.N'au

putut polariza Legiunea și nici măcar mai multe elemente de valoare în jurul lor.Aceasta e o indicație că viitorul comandant al Mișcării va fi altă persoană decât Văcăreștenii.Poate în țară,și mai ales acum,să se impue cineva prin credința,capacitatea și vitejia lui.

..Realitatea este că și mexicanii se aseamănă cu brigadirii,fiindcă ambele tabere lucrează cu valori mărginite.Au în frunte un șef "tabu", pe care,adulându-l,admiratorii se cred dispensați de a mai practica chiar și virtuțile creștine-morale.Șeful e valoarea pe care o pun în locul idealului,valoare infailibilă,și orice încercare de a combate această eroare pentru grupul respectiv este aprioric condamnată eșecului.Orizontul acestor grupuri se întinde până la limita ultimului prăpădit atașat de ele.Dincolo de această limită pentru ele nu există decât dușmani și trădători de neam(fiindcă șeful și grupul sunt în mod exclusiv neamul).

..D-l Calangiu continuă: "Nu-i deci de mirare că părintele,informat de "mexicani",gratifică cu titlul de brigadiri pe toți cei din grupa mare, marea massă a legionarilor de bun simț.. ce au preferat să rămână cum se găseau,până la o temeinică orientare". Acest timp de orientare mi se pare cam lung și cam bănuitor.Dacă după toate cele petrecute,după atâția ani de tragedie,acești "legionari de bun simț" nu-și dau încă seama de defecția din Mișcare,nu știu ce să cred. Examenul înțelepciunii,al credinței și bărbăției din mlaștina desnădejdei se reduce oare la această onestă naivitate?

Restul observațiilor D-lui Calangiu,care singur spune că "nu privesc fondul cărții"mi se par glumețe.Încercarea de a apăra guvernul dela Viena și comisia de refugiați de batjocoririle și crimele săvârșite contra Românilor e ingenioasă.Cum nu se ocupă de fond,ci de aspectul exterior-estetic,D-l Calangiu vrea să releve faptul că era mai estetic ca femeile intelectuale românce să fie tunse în cap și batjocorite,refugiații să fie aruncați afară din hotele și școli și să doarmă în miezul iernii în mijlocul naturii pe Kalenberg,sau să sape tranșee,iar soldații să se alinieze cuminți în cimitirul dela Kaisersteinbruck.. Nici Ioraș,membru în comisia refugiaților și a salvării refugiaților cu moartea prin foame, și nici guvernul Sima din Viena n'au nicio vină,fiindcă o făceau din ordin. (șablon brevetat de ucigașii politicieni și Carol II,de colaboraționiștii cu Germanii și Rușii,și singura speranță de mâine a lui Groza și a Anei Pauker).Mie mi se pare că fapta nu e scuzabilă fiindcă s'a comis la ordinul lui Carol,Hitler sau Stalin,căci coada de topor nu e mai puțin responsabilă decât toporul.

În ce mă privește,sunt apolitic și-mi fac datoria de apostol al "Românului autentic"(p.369-370),croit din virtuți creștine,morale și naționale și cred în Dumnezeu și în forța creatoare a poporului nostru.Acesta a fost miracolul pe care eu l-am văzut în Mișcarea Legionară și care desigur se va produce în afară de grupurile ce lucrează cu valori mărginite,oricum s'ar chema ele. Mă întreb: oare încă nu suntem vrednici să ne unim în jurul acestui ideal?

Pr. Ștefan Palaghiță

§ Părintele BOLDEANU ne trimite următoarea scrisoare: "Am urmărit și cetit "Vatra" în mod regulat și trebue să mărturisesc deschis că mi-a plăcut ținuta bărbătească a revistei, chiar și atunci când am avut păreri cu totul deosebite, spre exemplu, nepotrivire de vederi cu o seamă de afirmații din "Vatra" în articolele intitulate"Criza Mișcării Legionare".

În privința aceasta,deoarece sunt de acord când spuneți:"Suntem în drept să credem că gradele legionare au și ele un cuvânt de spus"(Vatra, Dec.1951),vă anunț că voi răspunde și eu acestor așteptări.."

Nu putem decât să ne bucurăm că o personalitate de talia păr.Boldeanu,om din generația Căpitanului și vechi comandant legionar,prezent în toate luptele și riscurile dela începutul Mișcării până astăzi - își simte datoria de a contribui la limpezirea și asanarea dureroasei actualități legionare."Nepotrivirea de vederi"nu ne impresionează.Am scris și repetat că"Vatra"este o foaie de opinie,nu de sentințe.Detestăm ideile fixe.Nu aparținem niciunui fel de grup,mereu sperând în refacerea întregului.Neurmărind absolut nimic de ordin personal în controversa legionară,nu așteptăm decât să fim lămuriți.Dar să se facă odată lumină.Căci e păcat ca un organism creiat de Căpitan și Moța pe dimensiuni așa de luminoase să dea spectacolul pe care-l dă,riscând să stârnească interesul specialiștilor în "deranjuri" colective.. Așteptăm deci!

B. C.

DE TOATE

§ CRONICA ROMÂNEASCĂ(Dec.p.15): D-l Charles D.JACKSON,preşed.comit.naţ. pentru o Europă liberă,a spus la München,la 24 Nov.:"Momentul de a ne gândi la isprăvi militare va fi atunci când popoarele din ţările captive vor reuşi să inaugureze o mişcare militară pe teritoriul lor propriu".
Ar putea d-l Jackson să ne arate cum se pot naşte "mişcări militare" într'o ţară unde şi posedarea unei gioarse de pe vremea lui Jianu duce direct la ştreang?
- În aceeaşi CRONICĂ(Aug.p.26),d-l Gh.N.GHICA consideră minoritari pe Macedo-Români,cari,"proaspeţi cetăţeni ai ţării,au contribuit masiv la desvoltarea unui ultra-naţionalism exasperat şi a unor practici de cruzimi şi asasinate,ambele egal de străine neamului românesc".
Cititorii "Vetrei" n'au nevoe să-i lămurim că fraţii români din Macedonia nu's minoritari în ţara lor,în Ţara Românească;d-l Ghica însă ar avea nevoe,spre a se informa mai bine asupra obârşiei naţionalismului şi asasinatelor din ţară,să mai răsfoiască puţin istoria naţională..

§ Un român macedonean ne roagă să-l invităm pe d-l René Théo(alias TEODOSIADIS),care e atât de informat în materie de "asasinate" legionare,ajungând până la a îmbogăţi martirologiul creştin cu numele blânzilor jandari Gavrilă Marinescu şi Bengliu, să scrie un articol despre miile de români torturaţi în mod barbar şi ucişi,în ultimii ani,de guvernele "democrate" ale Greciei. Aceasta,şi pentrucă d-sa,ajuns cu paşaport grecesc, prin 1947,în adevărata sa patrie,a colaborat,în greceşte,la gazete din Atena.

§ ÎNSEMNĂRI(Ian.p.4): "Omul,ridicându-se la nivelul asupritorului său îi întinde mâna.."Din două una: ori asupritul e mai decăzut decât chiar asupritorul său,şi atunci.. îşi cam merită soarta, ori.. (vorba lui Jean de Leresty: "Din adâncuri coboară"..)

§ Într'un articol publicat de ORIZONTURI(Iulie-Dec.1951),cu titlul"S'a întrecut măsura!",d-l Titu R.POGONEANU întrece într'adevăr măsura cu inexactităţile,judecata pripită şi falsurile: cu un simţ istoric cel puţin dubios,autorul,între altele,nu pleacă dela starea de astăzi a ţării,ca să judece actul dela 23 August,ci dela foarte ipotetica fericire a României în cazul că s'ar fi aplicat principiile Chartei Atlanticului: care însă nu s'au aplicat,şi era la mintea cocoşului(dar nu a politicienilor noştri) că nu se puteau aplica,având un aliat ca Rusia şi trupele sovietice în ţară sau la graniţă. Că multă lume s'a superalimentat cu iluzii şi cu paraşutişti imaginari,nu e vina noastră,ci greşala cui,în loc să asculte pulsul sănătos al neamului,şi-a gâdilat ani întregi urechile de lemnul surd al vreunui aparat de radio,dela care se dădeau lecţii Românilor cum să surâdă,ca la fotograf,invazorului (între timp,se petrecuse Ialta..).Să citească apărătorul actului dela 23 August ce scrie d-l Creţeanu în "La Nation Roumaine"(15 Ian.1952),şi dacă n'o să vomiteze înseamnă că are stomacul ultra-rezistent..

§ Pe aceeaşi pagină de ÎNDREPTAR(Nov.1951),scriu,cot la cot,d-nii profesori:Sever POP,care vorbeşte de "Statul romaesc liber dintre 1920 şi 1940"(între 1938 şi 1940,ca să nu vorbim de trecut,fuseseră asasinaţi mii de legionari,probabil în glumă..),şi Mircea ELIADE,beneficiar pe acea vreme,cu plămânii distruşi,într'un lagăr de concentrare,tocmai al regimului democratic regretat nostalgic de ilustrul coleg întru colaborare la"foaia pentru gând şi faptă creştinească". Cum ar spune confraţii dela GÂNDURI LIBERE: alături,victima şi gâdele (sau apărătorul gâdelui,ceea ce e cam acelaş lucru..)

§ Un bun prieten se miră,în scris,că nu am luat şi noi la timp poziţie - ca LIBERTATEA,CUGET ROMÂNESC şi VESTITORUL - faţă de articolul publicat de d-l Mircea ELIADE în ÎNDREPTAR(Aug.1951) sub titlul "I-a mâncat capul politica!.." Cum se ştie,în acel articol autorul face o vină propriei generaţii pentru faptul că,desgustată de putreziciunea politicianismului românesc,s'a ţinut în general departe de politică,adică de una din principalele dimensiuni umane. Mărturisim că brusca teză a fostului şcolar al lui Nae Ionescu -care,dacă nu ne înşelăm,a părăsit un partid politic tocmai ca să intre,să sufere şi să moară în Legiune: exact itinerarul contrar celui pe care d-l Mircea Eliade ni-l indică astăzi- ne-a lăsat perplecşi: iar cum pe distinsul cărturar şi luptător naţionalist îl cunoscusem şi iubisem odinioară într'altă coerentă ţinută morală,am preferat să

tăcem,jertfind cu greu sugestiile gândului malițios,care era tentat să atribuie gimnasticei yoga anumite contorsiuni,altfel inexplicabile. E drept,uneori -cum spune adagiul latin-, ațipește și Homer. Dar când d-l Eliade reduce și schimonosește Mișcarea Legionară la o simplă atitudine protestatară față de politicianismul imund al României "democrate" de ieri; când fostul internat dela Miercurea Ciucului își îngăduie să-l confunde pe Corneliu Codreanu cu profesorul Forțu,fără să-i treacă prin gând sau măcar prin condei că legionarismul,dușman al politicăriei venale,și-a propus tocmai să înalțe politicul,înobilându-l,la nivelul eticului; nu mai poate fi vorba -credem- de o simplă ațipire homerică,ci de un somn greu și agitat. Vise plăcute,camarade Mircea Eliade!

§ Exasperați de faptul că nimeni nu-i ia în serios,nici în Apus,nici în sânul emigrantei,bine plătiții funcționari ai COMITETULUI NAȚIONAL au ieșit la drum,închipuindu-și că se află încă în acea țară a lui Lobodă, care a fost România prea multă vreme. După jocul criminal de-a denunțul (cazurile Malaxa,Vasiliu-Cluj,și altele),iată-i acum deciși să împiedice cu orice chip orice acțiune românească de lămurire a opiniei publice occidentale în afara pretinsei oficialități.

Întâmplarea dela RIO DE JANEIRO,unde doi ofițeri superiori români,delegați ai Zissu-lui Comitet la CONGRESUL UNIUNII LATINE,au împiedicat în tipic stil cazon difuzarea unui frumos memoriu alcătuit de Cercul Cultural ANDREI MUREȘANU,ne întărește în convingerea,exprimată și alte dăți în "Vatra",că echipa trădării dela 23 August a fost detașată de Cremlin în Apus numai ca să saboteze orice încercare de închegare a unei rezistențe românești organizate. Comunicatul Cercului Cultural "Andrei Mureșanu",prin care ni se aduce la cunoștință fapta foarte puțin lăudabilă a d-lor Comandor Ion ECONOMU și Lt.Col.Eduard RESSEL,ar putea servi ca anexă la ultima broșură -"Caveant consules"- a d-lui VASILIU-CLUJ: ticăloasa acțiune se încadrează perfect în opera de dezintegrare a refugiului românesc,pe care Comitetul partidelor o promovează în mod tenace.

§ Nu de mult,Rușii au acuzat pe Americani de sălbaticul bombardament al DRESDEI,când inutil au fost ucise sute de mii de persoane,spre sfârșitul războiului. În zilele din urmă,americanii au deschis procesul masacrului dela KATYN,dând vina oribilului asasinat în massă,pe Ruși. Formidabilă propaganda lui GOEBBELS:funcționează la perfecție și după moartea ministrului Reichului..

- Și fiindcă veni vorba: noi,cari am ascultat tot timpul propaganda aliată,pe vremea războiului,ca să știm cu ce fel de flori să-i întâmpinăm pe Ruși, eram convinși că Nemții fioroși i-au ucis,la Katyn,pe militarii polonezi,și nu blânzii Sovietici. Se repetă oare basmul cu mâinile tăiate ale copiilor belgieni,din timpul primului război mondial?

§ Le profesorii Iorga și Madgearu și-aduce aminte,la zece ani dela moartea lor,d-l Anghel RUGINĂ,între timp el însuș profesor"de economie politică și limbi străine" în Statele Unite. Prof.Rugină și-aduce aminte în "amintiri din vremea când amândoi trăiau",și spune că a avut odată -"printr'o ocaziune fericită"- "prilejul" să cunoască personal pe marele istoric,și anume"parcurgând pe jos Bulev.Lascăr Catargiu și discutând despre una și alta". Lui Madgearu i-a fost,precizează autorul,"neofit"propriu zis

Ceeace l-a uimit la N.Iorga pe fostul student dela Acad.Comercială, după cât își mai aduce aminte actualul profesor,este"cu ce abilitate extraordinară mânuia Iorga materialul istoric";înțelegând să aducă supremul omagiu marelui dispărut,prof.Rugină scrie textual:"Pornea așa cu un subiect spre ex.referitor la Mateiu Basarab,trecea în continuare prin toată istoria Europei de Vest,poposia o bucată de vreme pe la Chinezi și Indieni și după ce nu uita de Asia minoră și pământul rusesc,foarte confortabil descăleca în Moldova de pe timpul lui Vasile Lupu".

Prof.Rugină are dreptate:"Cine a stat aproape de Iorga,și avea puțin sens pentru înțelegerea la probleme istorice,acela desigur putea ghici ușor că în acest om Dumnezeu a pus un dar..",așa cum a "ghicit" și n'a greșit d-l Rugină,al cărui stil ne amintește povestea cu grebla.

De-ar fi știut Iorga cum îl vor omagia odată"neofiții" lui de "un an și-o.. vară'ntreagă,- cu atâta simț al limbii pe care el a mânuit-o ca un virtuos,și cu atâta înțelegere pentru ceeace a constituit talentul său de istoric,ar fi renunțat la catedra dela Academia Comercială și la cursurile de vară dela Vălenii de Munte!

Dragoș Măgureanu

DORURI ŞI NECAZURI (Fragmente de scrisori)

R.-Brazilia: "..Totul aici e invers de cum e dincolo:răsărit şi apus de soare,de lună,viaţă,mentalitate,lupta pentru viaţă,clima,oamenii. Lucruri ce nu le pot explica,pe care,poate,nu le-ai crede şi pe care nici eu nu le-aş fi crezut cu putinţă.În Europa,seara,după o zi de muncă de orice natură,se găsesc întotdeauna cele 15 minute necesare pentru o scrisoare.Deasemeni,oricând,ai la dispoziţie motive pentru a scrie,întrebări pentru a pune,etc. Aici,e tocmai contrariul:întâiu,nu există seară.Al doilea,nu ai motive,nici întrebări.Nu pot scrie că aici o zi trece şi alta vine,cea de azi ca cea de ieri,stearpă,scurtă,enervantă;că simt în mine dorinţa de a striga,de a urla,de a plânge şi de a râde;că simt,cu fiecare zi ce trece,adevărul unui anumit verset din Biblie,cu "deşertăciunea deşertăciunilor";şi totuş,simt şi adevărul că speranţa nu moare sau e ultima ce moare. Alături de sforţări în a nu ne pierde ca oameni,stă hotărârea de a rezista ca români şi credinţa că zori de zi vom apuca pe pământul pe care-l apărară brazdă cu brazdă cei morţi şi-l stropesc cu sânge cei ce trăiesc acum pe el,sub secere şi ciocan făcute jug şi bici. În răsărit de soare vom începe iarăş a trage brazda noastră,numai a noastră.

Dealtfel,drag camarad,pe-aici nimic nou de seamă:criză economică,nesiguranţă.Nerăbdare.S'ar părea că toată lumea aşteaptă ceva,un "nu-ştiu-ce",un cataclism,o întorsătură fericită a situaţiei,o soluţie nouă şi minunată prin care să dispară,ca prin farmec,tot stuciumul actual şi să se coboare din nou PACE între oameni. Am impresia că toate calculele ce se fac,de către toate părţile,bazate pe economie de oameni,de dolari,pe tehnică sau pe idei noi sau vechi,nu vor rezista în faţa unui sistem nou de viaţă ce va trebui să apară după ciocnirea forţelor ce acum se măsoară, unele pe altele,din cap până în picioare.

Datoria noastrăar fi să veghem,ca ceasul să nu ne apuce nepregătiţi. Să lăsăm toate nimicurile care ne împart şi ne macină,de o parte.Să ne unim în jurul aceluiaş ideal: reînvierea României. Poate mâine ne vom întâlni din nou - pe undeva - în ţară.Şi vom ciocni o ţuică,de povarnă,- şi vom împărţi în două o pită de cuptor.Astăzi,eu de aici din Sudul Americii,nu-ţi pot trimite decât o îmbrăţişare frăţească".

P.-Spania: "Am citit în"Vatra"numărul din Ianuarie informaţia pe care o publicaţi privitor la Dumitru Munteanu refugiat din Cladova Severinului. Mă simt umilit că nu-i pot trimite un rând de haine noi;ceiace îmi stă în putinţă este să-i trimit un costum pe care îl folosesc.Îl rog să-l primească.Este adevărat că este din ţară şi ostenit de opt ani de pribegie, dar încă este în bună stare şi mai durează încă doi ani cel puţin.Aş dori să-i fac d-lui Munteanu totuş o bucurie,să-i cumpăr o pereche de pantofi noi,pentru a compensa vechimea hainelor;de aceia v'aş ruga să-mi comunicaţi numărul pe care-l are la încălţăminte..

Nu ştiu de ce,dar cum am făcut războiul cu reg.17 Mehedinţi şi în compania de mitraliere pe care o comandam am avut mulţi soldaţi din Cladova, mă simt şi mai mişcat sufleteşte de necazul bietului Român. Cine ştie, poate este fiul unui fost camarad.

Personal ţin să te felicit pentru buna inspiraţie pe care ai avut-o de a începe publicarea povestirilor celor evadaţi.Ai făcut bine redând cât mai fidel povestirea fără nici o filtrare literară;are mai multă viaţă, autenticitate şi implicit o reală valoare ca document omenesc.."

S.-Australia: "..contactul şi asociaţia între noi românii există mai departe.. şi vom duce-o mai departe spre a nu ne da pierzării.Natural că acest lucru îl pot face numai acei care poartă în sufletul lor imaginea vie a celor ce şi-au presărat osemintele între Volga şi Elba şi trăiesc adânc tragedia neamului românesc.."

I.-Canada: "Românii cei vechi sunt în majoritate oameni simpli.Uitaţi de toţi fiind şi-au păstrat totuş limba şi obiceiurile noastre româneşti. Din truda şi din banul lor şi-au construit singuri o bisericuţă şi o casă de sfat.Copiii lor însă s'au americanizat.Nu mai vorbesc româneşte,iar cei ce vorbesc se exprimă greoi şi prost.Părintele Petre Popescu,ajutat fiind de doamna preoteasă organizează cu copiii cei mici în fiecare duminică cursuri de limba română.Truda lor începe a da roade,căci cu ocazia serbării pomului de Crăciun aceşti micuţi au cântat lui Moş Crăciun în româneşte colinde şi cântece de stea.

Raporturile dintre cei vechi şi imigraţia actuală ar trebui să fie mai calde.S'au găsit însă câţiva deştepţi,printre care unii şi cu stemă legionară,care să spună că cei vechi sunt nişte proşti,şi cu proştii nu stau de vorbă aceşti domni.Acest lucru a ajuns la urechile celor vechi,cărora

bineînțeles nu prea le-au plăcut aceasta,ca fiind venite din partea unor oameni citiți,și i-au spus părintelui. Pentru o apropiere cu cei vechi ne-am hotărât câțiva legionari ca împreună cu alți tineri de alte nuanțe politice să formăm un cerc cultural și să organizăm pentru lăsatul secului o serbare cu cântece românești și jocuri naționale.Totul depinde de inima și bunăvoința fiecăruia.Teren de activitate este".

G.-Norvegia: "..amândoi fii mei,Nicușor și Mihăiță,unul de 9 și altul de 7 ani,se află aici la azil,iar eu în Sanatoriu sufăr de TBC.. soția mea a dispărut în octombrie,de acasă de la Brăila,fără urmă.. Toată neagra mea suferință se trage din cauza bolșevismului.."

G.-Grecia: "..Mă bucur ca un copil atunci când aud de succese românești. ..În ce privește cauza noastră legionară,ar fi multe de spus și de scris, mai ales după publicarea cărței Părintelui Palaghiță;pentru moment vă rog să fiți cu ochii în patru la felul cum se duce lupta de lămurire din interiorul Mișcărei noastre,pentrucă am impresia și chiar am constatat că sunt anumiți indivizi care prin felul cum acționează pare să fie porniți să dărâme și ceeace a mai rămas moral și sănătos în Mișcare,ușor de dărâmat,foarte greu însă de reclădit.

Ar fi trebuit,după umila mea părere,ca paralel cu lupta dusă contra celor răi să se ducă și lupta pentru scoaterea în evidență a celor buni și a tot ce a mai rămas sănătos,numai așa vor ști generațiile mai tinere le cine se pot dispensa și pe cine se pot bizui.Procedeul de a lovi în toți, chiar și în mod camuflat,egalează cu dezastrul.

Părintele a deschis în mod public o luptă de o importanță covârșitoare și este păcat că n'a trăit să vadă și sfârșitul ei. Lupta Părintelui, ca orice luptă,nu era lipsită de orice păcat și greșeală;în mare însă privită era justă. Celor tineri le revine sarcina de a duce mai departe lupta de lămurire.."

N.-Chili: "..am citit recenzia în jurul cărții Păr.Palaghiță.Acum ce are bun cartea și ce are rău nu eu sunt acela care să o judec.Mă doare însă în suflet că a putut să existe atâta murdărie într'o mișcare așa de frumoasă și curată,și ce este mai dureros este faptul că ura și răutatea persistă și merge înainte.. Mi-a plăcut obiectivitatea și imparțialitatea articolelor,numai pe un drum sănătos și drept poate ieși mișcarea din mocirla în care se găsește..

Cât privește situația de aici,din punct de vedere economic nu e deloc strălucită,standardul de viață e foarte scăzut,muncitorul câștigă puțin și viața e scumpă.Posibilitățile de comerț sunt frumoase,dar îți trebue capital ca să răzbești.. Totuși așa cum este,aproape toți românii ce sunt aci,vreo 30 la număr,sunt binișor aranjați.Deci dacă se pune problema pentru voi de acolo și nu aveți alte perspective,scrieți-mi și vom face tot ce putem,să vă ajutăm.Căci pentru noi ar fi o bucurie în plus să avem aici și alți români.."

T.-Franța: "Cu ocazia noului an doresc din adâncul inimei mele atât "Vetrei",care timp de un an de zile ne-a purtat prin vremile căpitănești de odinioară,cât și colaboratorilor săi,"pluguri desțelinătoare",viează lungă și succes pe frontul demnității legionare. Sper ca în numărul viitor să găsesc intervenția comandanților legionari,în grava problemă deschisă de cartea Părintelui Palaghiță și adâncită de Vatra.. Dacă această intervenție nu va veni de unde trebue,e rândul nostru a celor mai mici;căci ar fi dureros să se împlinească lozincele brigadirilor:"oameni noi la vremuri noi","Drojdia Căpitanului","Spuma Comandantului",etc.Asta ar însemna, dacă intervenția nu vine,că "neo-legionarii".sau Brigadirii,"au știut ei ce-au știut"!

G.-Franța: "..Acum însă,după ce am învățat pe propria mea piele,că cei ce se uitau peste șapte veacuri și cei ce propovăduiau jertfa și sacrificiul,nu's decât niște farisei cari trăesc ca paraziții pe urma muncii altora,am schimbat de opinie și mă uit unde,dar îndeosebi cui dau banul muncit de mine.Nu mă plâng și nu acuz pe nimeni,pentrucă principalul vinovat sunt eu.M'am lăsat înșelat de proști,însemnează c'am fost mai prost ca dânșii.Am greșit,dar am plătit,așa că suntem chit.."

R.-Franța: "..urez toate cele dorite și curaj,curaj mai ales,căci celor ce pleacă la luptă nu le trebue numai entuziasm;nicio luptă nu presupune repaus,îmbelșugare,laude,lux.. Eu din toată sărăcia pe care o știi îți trimit doi dolari pe care îi păstrez de vreo doi ani,i-am cadou dela un bun prieten.Și dacă i-am păstrat până azi să nu-ți închipui că n'am avut nevoe de ei;de f.multe ori am fost poate fără 5 franci în buzunar.. Astăzi mă despart de ei cu toată plăcerea și bucuria pentru viața "Vetrii"..

S E M N A L Ă R I

AM PRIMIT: Const. PAPANACE, Destinul unei generaţii (geneza şi urmările lui 10 Dec. 1922), Biblioteca Verde, n.5, Edit. Armatolii, Cetatea Eternă, 1952. În continuarea utilei opere de exegeză a fenomenului legionar românesc, autorul analizează cu obişnuita profunzime şi luciditate semnificaţia, obiectivele şi importanţa mişcării studenţeşti din 1922: punct de convergenţă al permanenţelor neamului.

§ La începutul lui Febr. a avut loc la BARI o frumoasă manifestare românească şi creştinească, cu concursul refugiaţilor italo-români. S'au recitat poesii din Alecsandri şi Eminescu şi o scenetă din Caragiale; marele comediograf a fost prezentat, cu prilejul centenarului dela naştere, de d-na prof. Marin. Activ organizator al manifestaţiei, d-l prof. Dumitru MARIN a vorbit apoi numerosului public despre suferinţele la care sunt supuşi astăzi catolicii din R.P.R. Mons. MIMMI, arhiepiscopul oraşului, şi-a exprimat în termeni călduroşi speranţa în renaşterea României libere.

§ Dimitri BYKOWSKY, Ospiti tollerati i Romeni in casa loro: o serie de documentate reportaje publicate în IL POPOLO, cu începere dela 18 Ian., relativ la situaţia din RPR. Se arată mai ales falimentul planului de stat.

§ Giuseppe PETRONIO, I.L. Caragiale fu il "Carducci" romeno, în PAESE SERA, Roma, 6.II: fostul director al Institutului de cultură italian dela Iaşi, care a tradus bine în italiană o parte din proza de artă a lui Caragiale, comemorează centenarul naşterii marelui comediograf într'un ziar criptocomunist: şi natural dă marxismului ce n'ar trebui să fie al marxismului, adică arta neegalată a celui mai puţin carduccian dintre scriitorii români.

* * *

§ CĂMINUL, Sao Paulo, I, 3 (dec. 1951). Scrisă cu mult sârg şi căldură, revista d-lui Nic. I. Pălinişanu îşi păstrează şi accentuiază caracterul familiar, cu care se distinge în rândul celorlalte publicaţii. Comemorează po 1 şi 10 dec. Semnează directorul, Elisabeta Mihăescu, M. Mihăilescu, I. Carâp.

§ VERS, New York, I, 5 (nov.-dec. 1951). În noua reşedinţă americană, revista d-lui Novac nu pierde nimic din prospeţimea din Europa. Colaborează: V. Posteucă, N.S. Govora şi directorul cu frumoase versuri; Flaviu Popan cu o ilustrare a semnificaţiei Crăciunului; Pamfil Şeicaru cu amintiri despre Vasile Stoica, fostul diplomat rămas victimă a propriilor iluzii. Revista cuprinde şi o lungă nuvelă -"Moaţa"- a lui Aurel D. Bugariu.

§ LIBERTATEA, Madrid, I, 5-6 (nov.-dec. 1951). Răspunde pe larg articolului d-lui Mircea Eliade din "Îndreptar" cu privire la intelectuali şi politică. Între alte serioase colaborări amintim pe a d-lui Posteucă ("Revoluţia interioară") şi a d-lui Axente Crişu ("23 August şi Basarabia").

§ ROMÂNIA, Buenos Aires, IV, 1 (ian. 1952), număr închinat în mare parte câtorva frumoase realizări româneşti în Argentina, cum şi comemorării a trei ani de existenţă a gazetei: îi urăm şi noi viaţă lungă şi prosperă.

§ CREDINŢA, Foaia bisericii ortodoxe române din Londra, 4 (ian. 1952). Cuprinde o dare de seamă asupra tedeumului de anul nou, cu frumoasele cuvinte rostite de prof. Gr. Nandriş şi rugăciunea întocmită cu acel prilej; un răspuns dat revistei "Suflet românesc" dela Roma, care s'ar fi plâns de "lipsa oricărei preocupări religioase la scriitorii români", atribuind culpa, natural, ortodoxiei; şi o nobilă comemorare a păr. Palaghiţă, "unul din exemplarele cele mai autentice de apărător înflăcărat al Bisericii ortodoxz şi de ajutător al celor în suferinţă şi nevoi".

§ CUGET ROMÂNESC, Buenos Aires, 5-6. În continuă ascensiune, confratele din Argentina comentează, sub semnătura expertă a d-lui prof. GĂZDARU, Congresul Uniunii Latine dela Rio: aflăm între altele că obişnuiţii vistavoi ai politicii nu au simţit nevoia, înainte de a se prezenta, în numele României, la importanta manifestaţie, să se consulte cu vreunul din oamenii noştri de cultură din America Latină. Dem. Gh. NOLLA fixează în termeni curajoşi poziţia Românilor din exil faţă de lupta anticomunistă. Arhitectul Ovidiu CUATU continuă interesantele consideraţii cu privire la "casa românească". "Câteva consideraţii privitoare la faza premergătoare a viitorului conflict" face cu perspicacitate N. ŞEITAN. Ing. Virgil IONESCU povesteşte prima-i arestare, amintindu-ne cum decurgeau alegerile odinioară în ţară: cu mai multă ipocrizie decât astăzi, dar în fond tot bâta şi teroarea călăuzeau "conştiinţa" cetăţeanului. Virgil DELTĂ reactualizează pagini din is-

toria de acum o sută de ani,ca să arate cât de nechibzuită a fost clasa
conducătoare de ieri a României. D.TARACIU aminteşte figura pr.Palaghiţă.
Foarte bogat suplimentul literar cu pagini din scriitorii români.

§ LIBERTATEA,revistă de gândire şi acţiune românească,Madrid,1951,1.
Importantul periodic al d-lui Horia STAMATU s'a plasat s'a plasat dela în-
ceput drept una din cele mai preţioase foi româneşti din pribegie,prin se-
riozitatea temelor abordate şi profunzimea analizei.Propunându-şi să dea
o conştiinţă unitară emigraţiei noastre,încă buimacă în anumite sectoare,
revista din Spania a ilustrat în primul rând semnificaţia propriului nume
în actuala necesitate de gândire şi luptă în vederea cuceririi libertăţii:
articolul de bază al directorului condensează câteva adevăruri fundamenta-
le. Contribuţii nu mai puţin alese,deşi pe alocuri discutabile,aduc:Mihail
Fotin ENESCU,Octavian VUIA,Octavian BUHOCIU,R.P.Amalio ORDUÑA,Al.RANDA.
"Lămurirea"finală dovedeşte că şi în Spania e ceva putred în emigranţa ro-
mânească.

§ ORIZONTURI,Stuttgart,III,7-12(iulie-dec.1951).Revista d-lui GHIDEL
aduce iarăş o seamă de contribuţii importante,ca aceea a directorului,ca-
re,în polemica cu"Dinamica Social"din B.Aires,analizează raportul dintre
"libertate"şi"dreptate socială"(am sugera numai adoptarea terminologiei
italieneşti,care distinge clar între"liberism",de natură economică,funda-
ment al capitalismului,şi"liberalism",de natură politică şi civică,funda-
ment al oricărei vieţi civilizate);până la studiile tehnice ale d-lor P.
SERGESCU,Sevold BRAGA,Meluţa Miroslav-MARIN şi N.BELDICEANU;până la con-
turarea personalităţii regelui Carol I,făcută cu bogăţie de date şi acută
caracterizare de d-l N.P.COMNÈNE(traducerea românească lasă însă mult de
dorit)şi la evocarea patetică a Turnului Severin,"oraş al începuturilor",
făcută de prof.francez FONTAINE. Ştefan TEODORESCU transpune pe plan ca-
racterologic drama şi figura refugiatului,consacrând un al doilea intere-
sant,dar discutabil,articol topologiei spirituale a emigranţei româneşti:
ceea ce autorul nu relevă(şi ocazia i se oferea cu evidenţă)este non-isto-
rismul gândirii noastre filosofice:cu puţine excepţii asistăm şi în pribe-
gie la o asimilare,uneori extrem de provincială,a antepenultimelor "mode"
filosofice:lipseşte în general,ca şi ieri în ţară,integrarea în cursul is-
toric al gândirii,care are o evoluţie a sa,perfect individuabilă,şi aruncă
în coşul cu hârtii al uitării orice sistem orgolios de propria solitudine.

§ PATRIA,München,III,11-12(nov.-dec.1951) Editorialul confirmă,malgré
tout,fidelitatea monarhică a Ligii Românilor Liberi. Gen.Ion GHEORGHE răs-
punde cu energie unor"declaraţii neliniştitoare"ale Comandantului forţelor
atlantice,după care ar fi oricând posibilă o convieţuire paşnică între de-
mocraţiile apusene şi Rusia cu ţările satelite.O critică a politicii oc-
cidentale faţă de URSS face şi Florin MIRONESCU. V.C.DUMITRESCU se ocupă
cu anumite suspecte agitaţii ale Germanilor fugiţi din România. Prof.dr.
etc. D.St.MARIN susţine necesitatea înfiinţării în pribegie a unei Uniuni
democrat-creştine,dar formulele de bază,pe care autorul le preconizează,
ori sunt abstracte,ori,în loc să fie centripete,sunt centrifuge;ca înche-
ere,ni se spune că deciziile noastre,ale românilor din exil,ar trebui să
angajeze"ţara şi neamul în totalitatea lor,şi nu pentru o epocă mai puţin
scurtă,ci pentru întregul său destin istoric",ceea ce ni se pare preten-
ţie nemăsurată:trebue să iasă oricui din cap că refugiaţii -o minoritate
infimă faţă de totalitatea neamului- ar putea angaja soarta României,nu
pentru întregu-i curs istoric(care stă încă în posia zeilor),dar nici mă-
car pentru un an sau o clipită după întoarcerea noastră acasă.Beneficiari
ai unei situaţii de privilegiu,n'ar fi rău,în raport cu cei din ţară,să
ne limităm pretenţiile,să facem ce putem spre a le grăbi eliberarea,să do-
vedim concretă solidaritate,cruţând însă neamului angajarea prematură şi
hazardată pe anumite poziţii,pe care el le-ar putea în definitiv repudia.

§ FACLIA,Londra,IV,66 şi 67(ian.şi febr.1952).În afara directorului,ma-
iorul ILIESCU,care continuă să aducă precizări cu privire la neînţelege-
rile dintre gen.Rădescu şi politicieni,mai semnează N.I.HERESCU, Adriana
COSMOVICI, T.IORAŞ, V.V.TILEA, M.RAUTU,etc. Exaltarea,în împrejurările de
astăzi,a activităţii desfăşurate în timpul războiului,în Capitala brita-
nică,de aşa zisul"Free Rumanian Movement",ni se pare cu totul nepotrivită,
iar planul de reînviere a Micii Înţelegeri la Londra,când soldaţii români
cădeau în Rusia,într'o luptă de apărare pe viaţă şi pe moarte,ceva mai
mult şi mai grav decât un"ridiculus mus": ar fi bine ca anumite fapte să
le lăsăm la judecata ţării,când ne vom întoarce..

§ Em. VASILIU-CLUJ, Caveant consules, Freising, 1952 (colecţia "Ideia naţională"). Teribil act de acuzare, circumstanţiat şi nemilos, împotriva autorilor marei trădări dela 23 august, cari, departe de a-şi ascunde capul sub cenuşa pocăinţei, continuă şi în exil o intensă activitate contra intereselor româneşti. Domnii Vişoianu, Creţeanu, Augustin Popa, Iancu Zissu, Veniamin şi în special adjutantul regal, generalul Petre Lazăr, "al cărui frate, în ţară, Consilier de Curte, în loc să fie epurat, ca toţi colegii săi, a fost avansat preşedinte la Înalta Curte de Conturi", apar, în această impresionantă broşură, sub un aspect atât de infamant că bolgia trădătorilor din infernul dantesc ar fi, pentru dânşii, o nemeritată poziţie de privilegiu.

"Nu cu ştiinţa şi, mai puţin, cu voinţa lui Maniu şi a celorlalţi oameni de Stat, au făcut planul loviturii dela 23 august, care nu este nici revoluţie, nici acţiune politică şi nici lovitură de Stat, ci numai înţelegere cu inamicul, în prealabil şi în amănunte, pentru predarea prin vicleşug a comandantului armatei, care trebuia, şi a şi fost, transportat sub escortă inamică în rândurile inamice".

§ ROMÂNIA MUNCITOARE, revistă socială şi politică a sindicaliştilor în exil, Paris, I. Conţine: un mesaj de simpatie pentru muncitorii români al premiului Nobel, Jouhaux; un profil al lui Titel Petrescu; sub semnătura lui I. Thomas, istoricul mişcării muncitoreşti din România; bogat material informativ din ţară. Urăm revistei d-lui Eftimie GHERMAN tot succesul meritat.

§ ROMÂNUL, New York, I, 7 (nov. 1951). Publică statutele Ligii Românilor Liberi. Din Consiliul suprem fac parte principalele personalităţi -politice, diplomatice şi de cultură- ale refugiului; mai sunt şi ciurucuri, însă, sau strigoi: e taraua orişărei formaţii politice. D-l GAFENCU analizează cu obişnuita luciditate situaţia internaţională, dar e prea indulgent poate cu atitudinea Occidentalilor şi mai ales a Preşedintelui Roosevelt la Ialta. "Iluzia -scrie pe bună dreptate d-l Florin MIRONESCU- nu era cu nimic justificată, date fiind precedentele". Mai conţine: cuvântările d-lor Carol DAVILA (care pomeneşte în treacăt de "influenţele ascunse sau imorale, care de aproape 40 de ani au săpat sistemul nostru politic"), Emil GHILEZAN şi Mihail FARCAŞANU la 8 nov., de ziua regelui; "Istoria se repetă", de Vasile MUŞI; "Probleme culturale în exil", de prof. ISOPESCU; o oportună amintire a glorioasei echipe naţionale hipice, o cronică sud-americană, etc.

§ Calendarul SOLIA 1952, întocmit cu gust şi impecabil tipărit. Amintim un articol meditat al d-lui D.C. AMZAR: "Mic catehism al Românului ortodox".

- ÎNSEMNARI, B. Aires, 3 (ian. 1952); CURIERUL, Rio de Janeiro, 31 şi 32 (nov.-dec. 1951): B.I.R.E. Paris, V, 1 şi 2 (15 şi 31 ian. 1952); ÎNŞIR'TE MARGARITE, Rio de Janeiro, I, 4 (oct.-dec. 1951); LA NATION ROUMAINE, V, 82, cu articolul d-lui CREŢEANU asupra negocierilor dela Cairo; SÜDOST-ECHO, Zeitung der Deutschen aus Südost Europa, München, I, 1 (20 ian. 1952); NEWS FROM BEHIND THE IRON CURTAIN, editată de National Committee for a free Europe, New York, I, 1 (ian. 1952); DANS L'ESPRIT ET LA VÉRITÉ, Bulletin pour les chrétiens orthodoxes des Pays de langue française, Paris, 2-3 (1951-52); MORMÂNTUL ROMÂN, 4: alunecă de data aceasta pe alocuri în personalisme triviale; SOLIA şi AMERICA, Cleveland, şi-au îmbogăţit considerabil conţinutul şi prezentarea în ultima vreme.

Adrian Popa

DIVERSE. La sărbătorirea zilei de 24 Ian., organizată de Asoc. Românilor din Germania de Sud, la München, au participat şi germani refugiaţi din România, refugiaţi din celelalte ţări robite şi intelectuali germani din München. Au vorbit: dr. C. SASSU, preşed. Asociaţiei, şi dr. Walter HOFFMANN, membru onorar al Academiei Române. Distinsul savant german, prieten al României, şi-a exprimat convingerea că ţara noastră va învinge încercările de astăzi datorită ţărănimii sale sănătoase.

- Marţi, 12 Febr., s'au făcut rugăciuni la biserica Sf. Francisc din Via Sicilia (Roma), pentru reuşita cauzei de beatificare a ven. Ieremia Valahul.

- Dela Crăciun pân acum VATRA a primit sprijin bănesc dela d-nii SIAP, L.A., P.M., M.F., P.C., C.M., B.M., R.D., V.S. şi Ir. A. (ITALIA), P. Dur., R.G., I.M., T.B., I.Ş., V.P. (FRANŢA), S.T. (AUSTRALIA), L.B., M.H., I.M., I.S. (CANADA), V.B. (PORTUGALIA), N.I., B.S. (ST. UNITE), T.B., A.Ş., C.N., C.P., I.C. (GERMANIA), B.N. (ELVEŢIA). Mulţumim.

- Abonamentul pe un an: 1000 lire, 1000 franci, 10 mărci sau 3 dolari.

- ADRESA noastră: VATRA - casella postale 9075 - ROMA-Borghi - ITALIA

VATR
Casella Postale
ROMA - Bo...
(ITALIA)

Rev. Em. VASILOSCHI
Franziskusstr. 179/I
22 a, DÜSSELDORF /Rath
GERMANIA

STAMPE